Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхетал!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА 26 МАЙ, 1984 ШУ. ● № 63 (8841). Мах, 3 кап.

ДОТТАГIАЛА ХЬАЛЕ

КПСС Центральни Комитето, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, СССР правительства 23 мае Йоккхача Кремлевски дворецe шу оттадир ТПК ЦК Генеральни секретарь, КНДР Президент Ким Ир Сен керте латтача партийно - пачхьалкхен делегаце сийна.

Советски оагIонгахьара шун тIа бар новкъостий К. У. Черненко, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, В. Н. Пономарев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумеи СССР Министрий Советеи Председателий заместителаш, СССР министраш, СССР Пачхьалкхен комитетий председателаш, кхыбола официальни нах.

Шун тIа къамъл дир КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председателя К. У. Черненкос.

Новкъоста К. У. ЧЕРНЕНКО

къамаьл

Веза новкъост Ким Ир Сен!
Деза корейски доттагIий!

Мукъаба сона КПСС Центральни Комитета, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, Советски правительства цIерагIа Йоккхача Кремлевски дворецe шута маршал дала.

ДоттагIала чIоагIача исторически гIулакхаша вIашагIдувзадолийт вай халкъаш мехкаши. Советски наха дагадоагIа халача хьалашка японски гIеьрахошта духьала къовсам лоттабаьча корейски партизаний денале гIулакхаш. Цхьана хиннад вай дунен шолгIача тIема хьалхарча шерашка японски милитаризмана духьала латаш. Корея паргIатоц кортамукъален бахьан долаш даьча тIемашка шоай сийнош Iодехкад эзараш болча советски тIемахоша. Уж сий деш дег чу лоаттабу вай мехкий халкъаша.

Вежарашха долча корейски халкъаца цхьана хиннад тхо американски империализма агрессена духьала цо лоаттабаьча къовсаме. Оаха новкъостал даьд цу агрессех хьахинна доккхий вонаш дIададахара. Вай мехкаша аьтта цхьана гIулакхаш а лелаеш хьал а ю, хьал а ю социалистически общество.

Укхаза, Московски Кремле, 23 шу хьалха кулгаш яздаьд советско - корейски отношенеш дегIаахара тешаме ларда Гаьнарча Малхбоалене машарен кхерамазлени лоархIаме фактор а хинна дIаоттача, доттагIалах, цхьана гIулакхаш леладарах, вIаши новкъостал дарах долча Договора.

Корейски къахьегамхоша Корея Къахьегама парте, новкъоста Ким Ир Сен керте латтача цун Центральни Комитета кулгалца доккхий толамаш даьхад социализм хьалъеца. ХIанз дегIаена промышленности продуктивни юрта боахами ба республика. ДегIаух халкъа культурен хьал-торо. Советски нах гIадкхувл корейски доттагIашта каргIдувлача хIамаша.

Раьза хинна белгалдаккха метаргдолаш да, советско-корейски отношенеш социализм хьалъеча лоархIамеча участкашка толаме дегIаухаш хилар. ДукхагIа худ экономически гIулакхаш. Шерлу культура, Iилма, образоване дакъера бувзамаш.

Кхетадеш да, вай цхьана лелаеча гIулакхий торонаш ихь а дукха хилар. Уж дIахо шерде йиш йолаш да — экономически даькъе даь а ца Iеш. ХIанз тIехь - тIехьа лоархIамегIа хулаш латт, тхона хетачох, партийни пачхьалкхени опыт дIа-хьа ийелга, дунен халкъашта юкъерча гIулакхашка вIаши бувзамаш лелаелга.

ЧIоагIа лоархIам бу оаха вай ергйолча переговорий. Цар, шеко йоацаш, гIо дергда советско - корейски бувзамаш нерлача лагIа тIа доахаш вадара. ЦIаьхха а укхаза белгалдаккха безам бар са, КПСС Центральни Комитето, Советски правительства вай цхьана леладу гIулакхаш марксизма-ленинизма, социалистически интернационализма ларда тIа чIоагIдара дIахо а къахьегаргхилар.

Новкъостий! Советски наха дика йовз, кхета а ю, кхоачаьр духьа корейски халкъо тIагIертта къовсам лоттабеш йола къаман овлангара проблеме. Из — американски империализма бехкагIа биъкъа латта мохк вIашагIтохара проблема.

Советски Союзо дерригIа хьаллоац Корея машара накъаца, демократически ларда тIа, американски бIу къулбехьен Кореера арабаьккхачул тIехьагIа вIашагIтохар. Ишта я тха хувцалургйоаца позици. Оаха хьаллоац Къулбаседенен Къулбехьеннен юкъерча хIанзарча соглашенена меттех, барта яхара хьакъехьарча машара договора кулгаш яздар, вIаши тIом ца хьоабара хьакъехьара декларацеш тIаацар, вIаши герзашцара кIезгдар. Корейски ахгIайренах ядерни йоаца зона яр. Уж предложенеш чакхъяхар — Корееро хьал дикка унахцIена дар, Къулбаседенен Къулбехьеннен юкъе бераште диалог дIайолаяра аьттув бола хьалаш вIаштIехьдахар.

Ший маIанга даллача тоъал чоалхане дола корейски дош кийсхонца къовстадарга бодача накъа тIа ихь а духьаленаш уттаю империализман реакцен низаша. Уж — США герзашцарча низий группировкаш Корея къулбехьене чIоагIъяр, хIара шера дукхагIа Къулбехьен Кореи Японеи тIема соединенеш юкъе а увзаш, американски тIема низ гойташ йола демонстрацеш. Аза дешаш за со, Советски Союза доазонашта юхе тIема кхохкама селлара кхераме кхувуч хиларо тха цIендашта сахьувзадеш хилар.

Азиатски континент империалисташта йола социалистически пачхьалкхенашта духьаларча къовсама цхьалха, малхбоалехьара, фронт. ВIашагIкхийттача Штаташа дукха тIема базаши опорни пункташи яхай цига, ядерни герз оттадаьд. Кхоссача из геро дIакхоачача метте Советски Союза территори хинна ца Iеш вокха социалистически, Азеи Тайжача океана бассейнан социалистически пачхьалкхений хинна а ца Iеш йола территореш а я. Дага ца дохийтача даргдац, ВIашагIкхийттача Штаташа тIом беш ядерни герз кхосса эггара хьалхара полигон духхьал азиатски континент хилар.

«Къеста а беш, де доал» — ишта яр колонизаторий традиционни метод. Вай денош империалисташа дIахо лелаю цхьа мохк вокхана духьал а боахаш, халкъаш вIашагIкъестадара тактика. Эхь тIа а долаш СЕНТО-и СЕАТО-и санна йола антикоммунистически альянсаш еха кхеташ луш йола опыт йоллаше а, юха а вIашагIйохха гIерт — Вашингтона — Токио — Сеула къацарер милитаристски совкаш юхосабертдир. Тхо духьала да цу тайпарча геополитикана, духьала да массе шайпарча «влияние сферашта» «хьиатий зонашта», духьала да массе меттерча а, белгала алча, Тайжача океана тIарча а чулечкъа йовхкача тIема группировкашта. Из тIеххьарбар массане а юкъа ба, из хила йиш йолаш а хила безаш а ба халкъаш вIашагIа ца а къестадеш, вIаш гаргакхулаш бола машарен дикача хоалахойн океан.

ТIаккха Азера хьал негIадаций японски милитаризм юхаоттаярая чIоагIъярах тIаберзабаьча США навъо? Вашингтоне къайлахахьац Японех шоай «бух дохийтаргдоаца авианосец» де дата хилар. Из кхераме ловзар да. Японски милитаризм хьалхагIа а цивъа шаьрехка мича юйнай ший экспансионистски, колонизаторски чутезар, цивъа хьоабаь мича юйнай тIом. ХIаьта а реваншистски ногай оезаш юл Токиора, территореш цIа безам ба. Истори нердадаккха гIертаро — цу тIа а кхерамегIа йолча ларда тIа, ядерни герза дамалахь — дуьнечена азиатски пачхьалкхенийн фел чIоагI ца е йиш яц. Дийадар дергдац цо Японена а.

Азе халкъий бе-бе историн бе-бе общественни стройн я, цхьабакъда, цар овлангара хьашташ юкъарча цхьан эйменатела тIадига йиш йолаш да. Из даш машари дикача доалахой отношенеши езар, низ юкъе ца баккха лархIар, къовсам тIа дола дешаши довнаши машара средстваша къестадар, цхьатарра бокъонаши кхычарех тийша хIама доацаши хулга, доалоний суверенитетен хувцадургдоацаш хиларем сий дар, чурча гIулакхашта юкъе ца гIертар, экономически кхыдолеи цхьана леладу гIулакхаш вIаши гIойле йолча ларда тIа дегIакхувлар, общество дегIаяра никъ парагIатта шоаш харжар. Цу тайпарча ларда тIа, тхо дог тийша да, барт товргбар Азе халкъий.

Безача макъа ха йоа ца а еш, азиатски континентера хьал унахцIена дергдола накъаш тIатеIIа. Цхьанача дог тIара лаха доладалара тIехьа я Советски Союза массала а. Хоаш ма дарра, Советски Союза Коммунистически парте XXVI съездо предложени енаяр Гаьнарча Малхбоалене, дешада хьашт долаш юл йолча оагIонашца тешама гIуллакх лаьца переговораш е. аьнна. Цу тайпара гIулакхаш чаккхдахаро дикка новкъостал дергдар массане а юкъарча машара лардаш чIоагIъяра.

Дикка йовзаш я Кореера, Гаьнарча Малхбоалера кхоьйкам кIаьдбара тIеерзаяь КНДР-а машара инициативаш. Дунен общественносто дика лаьрхIа тIаийцар Азеи Тайжача океанеи пачхьалкхенашта юкъерча отношенешка вIаши тIом ца хьоабарен низ юкъе ца баккхарен хьакъехьа конвенци е аьнна Монгольски Халкъа Республико аь предложени. Оаха йиза къоабалъю Къулба-Малхбоален Азе империализмои гегемонизмои тIакхухьача низашта къоалхчал долаш духьала а латташ цу регионерча пачхьалкхенашта юкъе вIаши барт кхетаран царна юкъера отношенеш дертIаяхарех, цунах машарен стабильностех зона яра тIехьехам беш йолча Вьетнама, Лаоса, Кампуче конструктивни позицеши машар безаш йола инициативаши. Пайденех конструктивни идеяш вIе-

(Кхетадоалар 2-ча оагIо тIа).

КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО

КПСС ЦК Политбюрос шиъ вергIанарча заседание дийца а дийца къоабалдаьд лаьттадшта мелиорации елга дегIадоаладара а тешшаме продовольственни фонд хьаяр духьа хий дехкачен довъадаьчен латтанех пайда эцара эффективность лаккхъяра а программа керттера лостамаш.

Из программа СССР правительства, союзни республикански министерстващей ведомствашей кийчъеш я КПСС ЦК Политбюрос тIадиллача гIулаккага хьежжа Iилман учреждениеша, юрта боахамеи хин боахамеи специалисташа хьинаре дакъа а лоацаш. Мехка йокъал уттача зоне хьажкIаш, баьцадаараш, кхеш, доакъарен кхыйолеи юртбоахама культураш тешшаме кхеир духьа хий дехка лаьтташ леладелга дикка дегIадоаладара тIаерзаьача мероприятей шерра комплекс чакхъяккха лерхIцо. Дукха йоккхий хий дехка системаш хьалъе лаьрхIад Къулбаседа Кавказе, Украина къулбехьене, Молдаве, Поволжье. Хин боахма гIирсаш хьаллелга дIахо дегIадоагIарера Юкъерча Азе республикашка, Казахстане, Малхбузен СибарегIен Зауральен, Закавказье, российски Нечерноземье, Белоруссеи Прибалтикеи.

Къаьстта лоархIам бу хий дехкачен довъадаьчен лаьтташа хьалур алсамдоаккхилга Iалашдеш йолча мероприятей, мелиораце Iилма - техническ прогресс сихъяра, Iалам лорадара белхаш чакхдахара, халкъа боахама гIулакха хин ресурсаш нийсъеш дIа-юха екъара. Цу гIулакха лерхI эшшача боараме капитальни вложенеши материально - технически ресурсаши хьокхе, керда овсаре болх беш йола мелиоративни техникеи оборудованеи хьалрца дувзаденна долча халкъа боахама кхыча доакъой, министерствайи ведомствайи торонех хьинаре пайда эца.

Заседане белгал ма даккхаре, СССР Кхачан программа кхоачашъяро дIадех мелиораци, дикалга диллача, кердача боарам тIа йоалжаш йелга, цун торонех лаьттанга тешшаме хьувкьам талайтар, юртбоахама продукци дукхагIа ялар, баха нах Iалашбелга тоадар духьа эффективнегIа пайда эцилга. Iоальча опыта, хьаьнча производственни базо, мелиораторий массазара коллективаш вIаштIехъъяларо йиш хулийт вай мехка агропромышленни комплексана чудоагIаш дола из лоархIаме дакъа дегIадоаладара тIехь - тIехьа чоалханегIеи дохкагIеи хьаллацие уттта дехкараш толаме кхоачашде.

КПСС ЦК Политбюрос ладийгIар КПЧ ЦК-ас ийфха вала ше Чехословаке хиларах нов. Г. В. Романова бьча хоамага.

Къобалдьаб ВефригтречеСки социалистически болама I-ча съезде дакъа лоацаш хиннача, нов. В. И. Долгих керте лаьттача КПСС делегаце бьь болх.

Ишта йийцай Будапеште хиннача социалистически мехкий культура министрий XII-ча совещане нов. П. Н. Демичевеи СССР Лаккхехьарча Совета делегаци Бразиле яхара нов. М. В. Зимянинеи бьча информацешка.

Политбюро заседане дийцад чурча политически дунен халкъашта юкъерчен хьисалере цхьадола кхы дешаш а.

Социалистически

[illegible]

Кхоане гаргакхувл

КПСС ЦК декабрьски (1983 шера) Пленуми решенеша бакха дика толамаш дохадеш вож а дуж, къахьегама овсарле лаккхъяра бъ бетта хлаш 18,3 процент тIехкхоачадьеннай Малгобекски УБР бурувдеттараша. Духхьал из лаккхъяра чотагIа техад цхьнаал совгIа нел теха бурув. Парте ецаа задани толаме кхоечаш а ен, бурувтохарга дIабеда шах дехбарех укх шера бурувдеттарашна производствена кходдьд 67 эзар сем.

ЦхьайттазлагIча пятилетка диъалагIча шера шеш, тIайна дехараш хIара бетта тIехкхоечаш а деш, хаддаха социалистически яхье хьалха латташ я укхаза буровой начальникаш Гамаев Iаiса, Пошхадов Гурким, Галаев Iальа керте латтача бурувдеттарий бригадий коллективаш. Цар хIаналехьа дикка тIехкхоачаьвай бурув тохара ххе бетта хлаш.

ДоттагIалеи вIаши дагардараш кхетадечеи хьале

24 мае Кремле дIайолаевний советско - корейски переговораш. Переговорашка дакъа лоацаш ба:

советски оагIонгахьара — КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель К. У. Черненко, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель Н. А. Тихонов, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатела хьалхара заместитель, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. А. Громыко, КПСС ЦК Политбюро член, СССР оборона министр Д. Ф. Устинов, КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь М. С. Горбачев, КПСС ЦК секретарь К. В. Русаков, КПСС ЦК секретарь Н. И. Рыжков, КНДР-ера СССР посол Н. М. Шубников;

корейски оагIонгахьара — ТПК ЦК Генеральни секретарь, КНДР Президент Ким Ир Сен, ТПК ЦК Политбюро Президиума член, КНДР халкъа герзашцарча низий министр О. Дян У, ТПК ЦК Политбюро член, КНДР Административни совета Премьер Кан Сен Сан, ТПК ЦК Политбюро член, КНДР вице-президент Ли Ден Ок, ТПК ЦК Политбюро член, КНДР Административни совета Премьера заместитель, КНДР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр Ким Ен Нам, ТПК ЦК Политбюро членалла кандидат, КНДР Административни совета Премьера заместитель Кон Дян Тхэ, ТПК ЦК членалла кандидат, СССР-ера КНДР посол Квон Хи Гель.

Советски кулгалхой цIерагIа К. У. Черненкос моарзшал делар Ким Ир Сенагеи цу керте латтача Корейски Халкъа Демократически Республика партийно - пачхьалкхен делегаценга.

КНДР партийно - пачхьалкхен делегацена керте латтача Ким Ир Сена дийцар республика къахьегамхойн Корея Къахьегама парте кулгалца социализм хьалъяра леламах, халкъа боахам дегIабоалабара шолгIа воррхIа шера плана ТПК VI-ча съезди решенеш кхоачашъяра дагъе доахача толамех. Къулбехьен Корееро американски бIу арабаккхаре дагъе машара накъаца вIашагIтохаран тIадеролдаь КНДР правительства чаккхдоахача инициативни гIулакхех.

К. У. Черненкос корейски новкъосташка хоам бир КПСС кулгалца парте XXVI съезда, цул тIехьагIа хиннача КПСС ЦК Пленумий исторически решенеш толаме кхоачашъеш доаллача советски халкъо доккхийча кхоламеча гIулакхех. ЦхьайттазлагIа хермача СССР Лаккхехьарча Совете хиннача хоржамашен цун хьалхарча сессе итогашен, белгалдаьккхар К. У. Черненкос, цIаьхха а бокъонца бакъдир, дегIаена социализм эргалькха тоаяра, машари кхеразалла чIоагIъяра тIаберзабаь парте стратегически никъ деррига советски халкъо биззза хьаллоацаш хилар.

Переговорашка дакъа лоацараш дIа-юха дагабаьлар советско - корейски отношеней хьалехи цар перспективехи шоашта хетачох, торгово - экономически Iалама-технически цхьаьи лелаеча гIулакхий, культурни обменна лелама шоаш раьза хилар хьа а хлайхадеш. Белгалдаьккхар, доттагIала, цхьана гIулакхаш лелаяра, вIаши новкъостал дара хьакъехьа 1961 шера 6 июле даь Договор советско - корейски бувзамаш массе оагIорахьара дегIалакхара. Гаьнарча Малхбоалене машаре хьал лоаттадара боккхача лоархIаме хинна хилар.

ОагIонаша хьахайкадир КПСС-он ТПК-аси цхьана леладу гIулакхаш аргадоахаш тоадара, партешта юкъера контакташ дерригаче боарамашка дIахо шеръяра шоаш тIехьа хилар.

ДIа-юха дагабаьлар дунен халкъашта юкъерча дешаех шоашта хетачох. Цар баькъдир Европе, Азе, Гаргарча Малхбоаленеи Центральни Америкеи латтача кхохкама бокъонца долча бахьанех хетараш цхьатарра хилар. ОагIонаша хоадам болдаш бехке йир цхьатарра нийсбенна тIема - стратегически боарам бохабе гIертача США администраце доал деча гIоазарийи НАТО-и агрессивни политика, белгалдаьккхар Японера милитаристски тенденцеш чIоагIъярахи Вашингтон — Токио — Сеул яха тIема - политически альянс вIашагIйоалза гIертарахи боалла кхерам.

Хьакхайкадир волоцкалъни Iазапех муйъадъничен шоай лоIамагIа дегIаахара наьнъа тIа даьнаючен халкъашца шоай солидарность хилар, Азе, Африка, Латиниски Америка къоавача шоай мукъагIарча пачхьалкхенаша империализме, гегемонизма, неоколониализма, расизмана, сионизмана духьала, шоай политически экономически кортамукъале чIоагIъяр духьа лоаттабу къовсам шоаш хьаллоацаш хилар.

Белгалдаьккхар, империализма агрессивни уйлаш юхагIъйхар, тIом ца хилийтар, латтаи тIарча машарен социальни прогрессен гIулакх лорадар духьа социалистически мехкий цхьоагIон кхотадалера дIахо чIоагIдара, вай заманча дерригача революционни, демократически, прогрессивни низаша цхьана чаккхдоаха гIулакхаш ихь а хьинарегIа лелаара дехкар дунен халкъашта юкъерча хIинарча хьалашна ихь а боккхагIча лоархIаме хулаш хилар.

Переговорашка къаьстта уйла тIалхийтар шоаттIъ гарттача шера американски бIу Къулбехьен Корее латтар бахьан долаш къовстадаяен кхохкаденная долча Корейски ахгIайрен тIарча хьала. К. У. Черненкос дIакхайкадир араххьара цхьаина тайпара юкъегIертаяга дошцаш, машарерча демократически накъаца Корея вIашагIтохар духьа ТПК-ас, КНДР правительства лоаттабу къовсам Советски Союзо хьаллоацаш хилар.

ЛоархIам болаш лаьрхIар дунен халкъашта юкъерча хьала дешай шеррача спектрах лаьца хан-ханнахьа советско - корейски консультацеш елга.

Советскии корейскии кулгалхой переговораш доттагIалеи дагардараш вIаши кхеталареи хьалашка еш я.

Переговораш дIахо ергъя.

(ТАСС).

Дукхача хана дениз «Чечингколхозстрой» объединене чуйоагIача Грозненски межколхозни ПМК штукатур йолаш къайоагIа Закранлова Даши. Цу кигъа лакха говзал йола специалист хинна дIаяттай из.

Ший кIаьхай къахьегама опыт цо дог раьза долаш дIадулу кагирхошта. Цудувже чIоагIа баркал оал цар тахна шоай хьехамчана.

Дукха да Закранловай хьанкьала къахьегам белгалбоаккхаш объединене цунна тийнна маьхера совгIаташ, сийлен грамоташ.

Болх дика барал совгIа цо хьанаре дакъалоац коллективна общественни вахаре а. Из я халкъа тIахьожама группа член, шийн лоIаме йолча халкъа дружина член.

СУРТА ТIА: отделочница Д. Закранлова.

Дж. ТОХТАРОВА сурт.

КПСС ОБКОМЕ

КПСС Нохч - ГIалгIай обкома бюрос ший аргIанарча заседане массехк организационно - политически пропагандистски мероприяти йийцар КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель новкъост К. У. Черненко «Серп и Молот» яхача московски металлургически заводо болхлоацца вIашагIкхетарца дувзаденна, мероприятей план чIоагIа а яь, партийни комитеташта тIадиллад цу вIашагIкхетаре новкъоста К. У. Черненкос даьча къамаьлагара тхьйагIа положенеш выводаши практически кхоачашъяра тIадерзадаь гIулакхаш чакхдоахилга.

ВIашагIкхетаре хьакхайкаль новкъоста К. У. Черненко къамаьлацара положенеши выводаши къахьегама коллективашкен нах бахача моттигашкен кIоаргга а массе оагIорахьара а дIайовзийтаргйола гIулах агитационно-пропагандистски балха ерригача средствашца Iалашделга. Цу гIулакха массово - политически балха массе тайпарча формех — единни политденоех, лекцех, беседех, юрташкарча сходех, кадрови болхлоацца вIашагIкхетарех, гойтара агитацех пайда эцилга.

КПСС обкома бюрос найтальни гIирсаш хьалдара уттаю планировании елге, тоаяра, дикагIа вIаштIехьдахкилга доал делга тоадара йолча мероприятей план чIоагIъяьй. Парте ерригача городскойн районийн комитетий, халкъа депутатий Советий исполнительни комитетий, министерствай, ведомствай, предприятей организацей боахама кулгалхой — гIирсаш хьалдеча дакъа лоацарай уйла тIаерзаьй ерригача предприятешей организацешей мощностеш объекташ, хIаьта нитта чуIа цIенош, деша даха ха йоацача берий учрежденеш, просвещене, унахцIено лоралра, коммунальни боахама объекташ хьалъяхара планови заданеш кхоачашъелга Iалашдара.

«Районни городской газетий болх дIахо тоабара хьакъехьа» КПСС обкома бюрос баьча сохам тIа йоах, районни городскойн газеташ — советски непайковзон системе лоархIам бола звено, районаши городаши экономически, социальни, культурен дегIакхувлара политически кулгалдеча партийни комитетий эффективни инструмент. Наха коммунистически кхетам бекъарал общественни уйла вIаштIехьаьнкхаран низ бола средство, моттигерча вахарах дола хоамаш духхдувла шийна нийсса кхы цхьаьнха боаца хьаст. Эттара дукхагIча накъага кхоачашйола изданеш хиларах тарра, цар хьинаре дакъа лоац къахьегамхошта коммунистически кхетам луча, уж оарцагIбоах парте экономически социальни политика толаме чакхъяхара.

Цукъа цхьана, царех дукхахьар денарашта кхоачам ца беш хIамаш да. кIезига дувц моттигера вахар, дукха оагIош йолаш дола партийни организацей гIулакхаш, центральни областнойн изданеш тIа арадаьнараш юха хьатIаяде гIерт. Цхьадолча газеташ тIа тIагIоллареи цхьан непарен хьагойт городен юртен къахьегамхой духовни дуне, наггахьа мара кепадеттац къахьегамхой письмош. ДукхагIйолча хана заседанейи совещанейи хьакъехьарча ясъсача отчеташ хьагъйоа цар оагIош, кхыча изданеш тIа арадаьнараш юха хьатIаладу. Цхьайолча хана КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленумо дIадийхарашa ма яххара бац районни городской газеташта деча партийни кулгала боарам.

КПСС обкома бюрос КПСС горкомаш, райкомаш дехкарийа вай районни городской газетий балха тIара бакхоачанбоацараш дIадахаран непайковсонна деш дола кулгал чIоагIдаран тIадерзадаь гIулакхаш чакхдаха, парте чурен арахьарен политика кIоаргга дIайовзийталга, КПСС XXVI съезда, КПСС ЦК июньски, декабрьски (1983 ш.), февральски априльски (1984 ш.) Пленумий решенеш толаме кхоачашъяра къахьегамхой оарцагIбоахилга цун керттера дехкар хиргIа.

КПСС обкома бюро заседане дийцад «1983—1985 шерашка республике бахе нах халкъа эша товарашца дикагIа Iалашбара де дезарий хьакъехьа» 1983 шера 29 июле КПСС Нохч-ГIалгIай обкома бюрос баь соцам кхоачашбара КПСС Грозненски горкомо беча балхах дола дош. Цу балхах хьахинна цхьадола дика хIамаш белгал а даьха, КПСС обкома бюрос КПСС Грозненски горкома уйла тIаерзайир халкъа эша товараш дукхагIа хьадара, цар ассортимент шеръярал дикая лаккхъярал тIадерзадаь гIулакхаш цо кхочам болаш чакх ца даькха хилара.

КПСС обкома бюрос парте горкомагара, юкхьанцарча партийни организацешкара хьадийхар халкъа эша товараш дукхагIа арахецара дола кхоачанаш хьегучадахари царех биззагIа пайда эцари духьа коллективаш оарцагIйоахаш бу организаторски кхетамен болх тоабелга, товараш хьадарен дохкарех, цар ассортимент шеръяра а дикал лаккхъяра а план кхоачашъяра, уж арахеца мощносташ хьалъяран шоай ханахьа болх бе йолайлийтарах хадданза тIахьожам лоаттабелга. Культурно - бытовойн боахамех гIулакхашта лаьрхIа тоараш хьадара гIулакхашта хьалхара доагIар боахама кулгалхошкара дукхагIа хьадехилга, планаши ихь тIа а ена заданеш кхоачашъярал йолча цар отчеташка юкъ юкъе ладувгIилга. Уж кхоачаш ца яр партийни пачхьалкхени дисциплина гIоагIча тайпара толхаяр санна лоархIилга а цун принципиальни мах белга а.

ЛадийгIар района боахамашка коллективни подряд юртбоахама производствана юкъехкахьарах КПСС Шелковской райкома хьалхарча секретара нов. В. Г. Табацковс даьча отчетага. ТIайцача сооам тIа белгалдоаккх, къахьегам вIаштIехьбаккхара йола коллективни формаш районе тIехь - тIехьа дукхагIа къоабальъ тIайеш хилар. Хозрасчета принципаши цо дIадехарашн кхоачаш а деш, подрядни подразделенешка бухсоцаш хьахулараш чIоагIа лаккхдаьд. Районе юкъера лаьрхIача ялхкачуд 31 процент дукхагIа якхай цар гектара тIара продукци, 30 процент лаккхъяьй къахьегама овсарле.

Цунца цхьана коллективни подряд колхозни совхозни производствана, хIаьта ишта агропромышленни комплекса кхыча доакъошта а юкъе кхехьара беча балха тIа хIама а дукха кхоачамбоацараш да.

КПСС обкома бюрос КПСС райком, юкъанцара партийни организацеш дехкарийа яй района колхозашкен совхозашкен коллективни подряд шерра юкъехкахьара беча организаторски политически балха боарам айбе. Къахьегам вIаштIехьбаккхара а цунна стимулированеи яра а йолча цу формах пайда а эцаш, юртбоахама производства эффективности къахьегама овсарлех лаккхъелга, продукци якхкагIа дIадоттар дохделга вIаштIехьдаккха. Колхозашкен совхозашкен экономически болх чIоагIбе, боахама расчета хьалхашка производство лелаяра формаши методаши хадданза аргайоахаш тоаэ.

ТIахьожам беча хьакъехьа дийцад «Доацараш уттадалел ца дар дийд ихаш дIаядела оалгара денз дIададахара а пачхьалкхен дисциплина телхаерашца лоаттабу къовсам чIоагIбара а дезарий хьакъехьа» 1983 шера 17 октябре парте обкома бюрос баь соцам кхоачашбара леламах, «КПСС XXVI съезда решенешка хьежжа къахьегамхой письмошшей предложенешцей бу болх дIахо тоабара де дезарий хьакъехьа КПСС ЦК-ас баьча сооамага хьежжа облсовпрофен профсоюзий отраслеви областной комитеташкен граждании письмашцей заявленешцей беча балхах», «Партен правительстван дIадийхарашка хьейока бIех ца байташ Каспийски форд лорабара тIаерзаьча мероприятей хьакъехьа 1978 шера 7 февраля КПСС обкома бюрос и НГIАССР Министрий Совета баь сооам кхоачанбара леламах» дола дешаш.

Ишта дийцад организационно - партийни идеологически балха кхыдола дешаш а.

ДОТТАГlАЛА ХЬАЛЕ

(Кхечудалар. Долалуш 1-ча агlо тlе).

ига хьаьттала болеж дlа ца кхетара тlехьарча болаьмо.

Азиатски материкара хьал тоьллара чlоагlа доарxlаме я, аьнна. Хет тхона, Советски Союзан Китайнен юкъера отношенеш санна йоьла фактор я. Тха мохк массаза а хиннаб уж уналцlена ярал тоалрал тlехьа, кхеталеш ма дарра, кхоалагlча мехкий чотагlа йоацаш. Советско-китайски отношенешкарча прогрессо, тlом ца хилийтара тlехьа халкъаца доаттабеча къовсаме КНР-ес дакъа лацаро, шеко йоацаш, гlо дергдар дунен халкъашта юкъерча гlулакхашка социализма доарxlац дакхбара, маьшара низам позицеш чlоагlъяра.

Тхона вlалла дага а дац азиатски проблемаш лоацдеча хана цхьа моллагlа йоьла конференци е соглашени ярца къоастаюлургъя аьнна. Хlаьта а дlадолаьдала-м дере. Корейски кица ма аллара, вoар кхга бода никъ хьалхаре гlа боаххале а дlаболалу.

Веза новкъост Ким Ир Сен!

Деза корейски доттагlий! Тха мехка долча хана шоай дог тешаде йиш яр шута советски маха дага мел даттараш маьрша гlирс хьалбаре тlадероалаь хилярах.

Дунен халкъашта юкъерча арене тха керттера низаш тlадероадаьд империализма lалаьмате кхерамеча политикана никъ дlакъовлара, сихдаь хьалеш латта гlерзаш юхасоцадара, халкъашта маьрша вахар lалашдара. Тlехь ссале дехац яц Советски Союз. Цу цхьана хенна цlакхха а нийсдолийтаргдац цо моллагlа агресси юхатохара хилалза яргйоалалел дlезиагlа шийна оборони торонаш кургйола гlулакх. Тхона ховргда тхоашта наргlдьнка исторически хlамаш, тхоай пачхьалкхен хьашташ, тхоай цхьоагlонхой хьашташ а, кхерамале санна, лоралде. Цу гlулакхда шеко хила езац цхьанне а.

Чоалхане, кхохкаенна я хlана ха. Цудухьа, цlаьнка а ца хиннача тайпара доарxlаме да, маьшарен прогрессен деррига низаша — социализма мехкаша, коммунистически болхлойн партеша, къамий - мортамукъален, антиимпериалистически бо- дехкаш шоай гlулакхаш цхьоагlо йолаш кхотадеш хиннача чакхдахар.

Корейски халкъа керда дохкий хlамаш нарагlдулар дег тlара лов тхона Корея Къахьегама парте хьалхашка оттаьь социализм хьалкъяраг хlалаш хьохчанаьча. Тхона лов, маьшар безаш йоьла демократически цхьа пачхьалкхе а яь корейски халкъ вlашагlкхетар.

Кад текъабе пурам да сона:

Советски корейски халкъий, шай мехкий партейи правительстваьи доттагlали цхьана лелалу гlулакхаши чlоагlдара а дегlакхувлара а хьамара, керда общество хьалъечаь, халкъий маьршан кхерамзали лоревча СССР-ей КНДР-ей цхьоагlо хилара хьамара!

Корея Къахьегама парте Центральни Комитета Генеральни секретара, республика Президента новкъоста Ким Ир Сена моаршален тодамий хьамарен!

КНДР партийно - пачхьалкхен делегаце члений моаршалла!

Укхаза болча берригача новкъостий моаршалла!

• • •

Цул тlехьагlа къамаьл дир Ким Ир Сена.

Новкъоста КИМ ИР СЕНА къамаьл

Веза новкъост Константин Устинович Черненко!

Деза Советски Союза Коммунистически партеи Советски правительствай кулгалхой!

Новкъостийи доттагlийи!

Тхо чlоагlа гlадаьха да тахан Москве — Советски Союза, тха гаргарча лоалахочун а дуккхача хана деиа доттагlал лелалечун а столице — КПСС а Советски правительства а кулгалхоша вlашагlкхета а дегардар дуцаш къамаьлаш хила а тхоай ярах хилярагlа.

Тхо шун мехка хьахкоачаше цlенча дег тlара тlа а кийцар, тхох деза хьацийна дир советски новкъосташа, саха баьб безаме, цlайкха а бицлургболаш кхоаь. Москве хьадоагlаш бlарг ма кхоачча уллача сибирски дальта тхона дайра социализм коммунизм хьалъяре советски халкъо доаттабу къовсам мал боккха ба. Цо lалаьмате чlоагlа тlаьзар тха терким.

Пурам да сона тхоаш селла дика тlаьцарах а хlанзай укхаза новкъоста Константин Устинович Черненкос lалаьмате хоза, цlенача дег тlара доагlа къамаьл дарах а шоана доккха баркал ала, хlаьта миштта КПСС, Советски правительствага, советски халкъага тхоай карте, тхоай правительства, халкъо дайта дlайха моаршал дlадала а.

Тхо дахьхал Советски Союзе динача уйлаьцца, вай мехкашта юкъера — Кореянен Советски Союзан юкъера, традиционни доттагlал кхы а чlоагlде дагахьа, социализм хьалъеча советски халкъо дакха мах баь заргвоаца толамаш довза, цул хьалха латта опыт lомае, шиц мехко вlашен деш дола хувцамаш, цар цхьана лелалу гlулакхаш дакхагlца дагlа тlа доахаш шерден дегlадоаладен.

Додача цхьан хиво вlашагlдувзаш дола вlаши доттагlал дола лоалахой мехкаш да Кореяи Советски Союзи. Кореи Советски Союзен халкъаш — уж классови вежарий, юкъара хlоалаш баьхаь йlаьххача хана цхьана лийта эттара кхоечарагlа боле тlехьа новкъостий.

Корейско - советски доттагlал латт царна юкъе лелача чlоагlача классови союзнически гlулакхий, доттагlий, новкъостий хилара кlийлеи тlа, кlоарга да цуи исторически ораш.

Дуккха ха хьалха дешна марксизма - ленинизмая пролетарски интернационализмая байракха кlал империалистически агрессенен колониализм lотъьамен дукхьал цхьега къовсам доаттабеш хьабоагlа вай шин мехка коммунисташи халкъаши. Социализмая коммунизмая гlулакх хотдаккхара доаттабеча къовсаме цар хьинаре гlо а баьд вlаши хьал а хийцад. Хlанзалца болча хана вай мехкий халкъий хьацташкен социализмая коммунизмая сийлахь - доккхача гlулакхаран хьежна деррагlа дегlаухаш хьадоагlа КНДР-ей СССР-ей юкъера доттагlали цхьана гlулакхаш леладелаш.

Дlаяхача хана кlий lо а уллйташ гlо дир советски халкъо тха халкъа дахьхе юкъхьера цо доаттабьча къовсаме, морально хьал а хьийр тхо, материально гlо а дир американски агрессоро дукхьал даймехка мортамукъален тlом доаттабаьча шеракена тlом сецачул тlехьагlа экономика юхаметтаоттаьчен хьалъечен халача хана. Хlаьта тахан а хьинаре хьал а доац, новкъостал а ду цо тха халкъа социализм хьалъяран дахьхе ший лоlаме маьшарча къахьегамца меттаоттаяран цо доаттабеча къовсаме. Тха халкъ ца дlаьскха дlалуш а дац, баркал оалаш а да.

„Советски Союз — ленинна дахьен дунеи тlа эттара хьалха хьахинна социалистически пачхьалкхен.

Ленинна байраха кlал юхатехар советски халкъо империалистически агресси, нагlар чурча контрреволюциони низаша яь духьале, кхиа а хьалха биллар цхьаккха а хаханза бола социализм хьалъяра никъ, хlаьта йlаьххача хана хала къовсам а доаттабеш йир шийна Даьхенах тахан яйна гуш йолча тайпара дегlаена социалистически держава.

КПСС XXVI съезден парте ЦК тlеххьарча Пленумийн решенеш хьал а дуцаш, социализми коммунизми кхотаькикхера доаттабеча къовсаме доккхий толамаш доах хlанз керте латташ новкъост Константин Устинович Черненко волча Советски Союза Коммунистически парто кулгалдеча советски халкъо.

Уж ше дахьача санна гlадаха да корейски халкъ дlаьхача хана революци чакхйоалаьчен социализм хьалъечен КПСС а советски халкъо а толамаш дахьа, цlенача дега тlара доь цукна дегlаенача социализма общества эргаьккха тоаьча цар кхы а къагагlа дола толамаш дахьар.

Новкъостийи доттагlийи!

Хlанзарча хана адамлена эттара доарxlамегlа дола дош да керда дунен тlом ца хилийтари маьшар ца бохабаьтари.

Империализмаш чакхйоахаш йоьла «низа поализ тlара» авантюристически политикаш цар леладу тайпа балхаши бахьан долаш чlоагlа ирлуш латт тахан дунен халкъашта юкъера хьал, дентарлента лакхлу керда империалистически тlом хьара кхерам.

Керда дунен тlом ца хилийтара, маьшар ца бохийтара хьинаре сарцагlдовлар из да социалистически мехкий халкъашта дунен гlарча деррига прогрессивни халкъаштен хьалхашка латта эттара доарxlамегlа а бlарогlа а дола дош.

Советски Союза Коммунистически парти, правительство, халкъ тlагlертта къовсам доаттабеш да агрессе империалистически политикана, керда тlом хьоабе гlертарий тийшача балхашта дукхьала. Европе а дерригача дунен тlа а маьшар ца бохийтара кхерамзале чlоагlъяра тlехья.

Корея Къахьегама партен тха республика правительствай хьинаре хьаллоац дунен халкъашта юкъера кхохкам мелбаре, керда дунен тlом, термоядерни тlом хьара кхерам дlабаккхара Советски Союза Коммунистически партен Советски правительствай ду гlулакхаши цар лаьца нийса позици, цу дахьхе советски халкъо доаттабеча къовсамца ше барта хилар чlоагlа дlа а ях.

Дунен халкъашта юкъера кхохкам мелбаран керда дунен тlом ца хилийтарен лоарxlаме да Азерен Корейски ахгlайрен тlарен кхохкам дlабаккхар. Корейски ахгlайрен тlара кхохкам мелбаран цига тlом ца хилийтарен Корея Къахьегама партен тха республика правительствай хаддаза хьаллоац мохха маьшара маьгъаш вlашагlтохара тlадероадаь гlулакх.

Дукха ха йоацаш тха партен республика правительствай оттаьяр КНДР, США, Къулбахьен Кореяца юкъе кхаь oагlонна переговораш ярах йола керда предложени. Цу предложенеc до дерxlаш хинна керттердар дар Корейски ахгlайрен тlара кхохкам мелбари кердача тlема кхерам дlабаккхари, цу наьгъаца мехка шийи мукъача маьшаре вlашагlкхетара еша хьелаш хьадолла lалаш а деш.

СССР а дуккхача кхьига мехкий а правительствашен халкъашен хlано хьинаре хьаллоац дахьхе маьшара наьгъаца вlашагlтохарен кхаь oагlонна юкъе переговораш ярен хьакъахьара тха предложенеш.

Тхо вlоаргта тешаш да вошаш долча советски халкъо дунен прогрессивни халкъашен хьинаре хьаллоацаш хилар бехьан долаш маьшара наьгъаца дахьхе вlашагlтоьара дахьхера сийлахь - доккха гlулакх тхоаша кулургхилярах. Из да эттара чlоагlагlа тха халкъа дегадоалла хlамм.

Коммунизм — адамлен сийрда кхоане. Социалистически коммунистически общество хьалъяр социалистически мехкий партей а пачхьалкхений а эттара доарxlамегlа дола революциони дехкар да.

Социализм а коммунизм а толаме хьалъяра хьашташ дlадех социалистически мехкашара шоай халкъа творчески низаш нийса вlаштlехьдахарцен сарцагlдахарцен цхьане цу мехкий дунен халкъашта юкъера цхьоагlон цхьаьа гlулакхаш леладелган чlоагlдар.

Социализма низ цуи цхьоагlонах. цхьане гlулакхаш леладарах латт. Дукхьал социалистически мехкий цхьоагlон цхьана гlулакхаш леладари чlоагlдарца мара йиш хургьяц царех хlаране экономически блокада а империалистий моллагlа обструкционистски тийша балхаш а доханен толаме социализм хьалъен, тlаккха социализма деррига низаш вьалургбоаца ние е хинна дукхьал отталургда империализма вlашагlкхийтача низаша. Тха партенен правительстванен чlоагlа доарxlаме хет вошал долча социалистически мехкашцара цхьоагlон цхьаьа гlулакхаш леладаре, чlоагlа низ тlаухийт уж дlахо чlоагlдаран дегlадоаладаран, къовсам доаттабу. тхоай мехка социализм толаме хьал а еш, дерригача социалистически мехкий низ чlоагlбара тlехьа.

Тхой мехка социализм толаме хьалъяран деррига социалистически низаш дlахо чlоагlдарам дlахо йодача хана а новкъзара да юхаш чlоагlдергда тха партен правительствай Советски Союзацара а кхьча социалистически мехкашцара а доттагlали царца цхьаьи леладу гlулакхаши.

Тхо доттоахаш да, хlанзара визит йолаш шинна а оагlонна доарxlаме дола дукха дешаш, цу дахьхе еррагача областашка шин мехка юкъера доттагlали цхьаьа гlулакхаш леладари массе оагlорахьара шердарен дегlадоаладарен эффективни наькъех дола дешаш хlанзарча ханарча дунен халкъашта юкъерча хьалах дола дешаш КПСС а Советски пачхьалкхен а кулгалхоша цlенача дега тlара дуьца тхоай торо хургхиларган вайна юкъера доттагlал, новкъостий гlулакхаш, тешам кхы а чlоагlдургхиларген.

Со тешаш ва, СССР-е тхо дахнар вай шинна а мехка Кореянен Советски Союзан дагалаттарашка хьежна хиларах, цунах доккха беркат даргхиларах. Цунах корейско - советски традиционни доттагlал дегlаахара керда дагlа тlа доакхаргдоля, исторически доарxlам бола гlулакх кургхиларах.

Со чlоагlа раьза ва, укхаза тхоай доттагlашца, КПСС а Советски правительства а кулгалхоша ха яикха тхоай йиш хилара.

Пурам да соца теньам ала:

Даькъала хилда корейски советски халкъашта юкъера доттагlал!

Советски Союза Коммунистически парти а Советски Социалистически Республикай Союз а тlа-тlа тоалуш дlаьхара, ца чlоагlъяларен дегlахахарен хьамара!

Социалистически мехкий, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама цхьоагlонен бартен хьамара!

Дерригача дунен тlарча маьшара хьамара!

Веза Константин Устинович Черненко моаршалла!

КПСС а Советски правительства а кулгалхой моаршалла!

Укхаза дагъа доацаш болча берригача новкъостийи доттагlийи моаршалла!

• • •

Новкъостий К. У. Черненкои Ким Ир Сенаи къамаьлашка чlоагlа тешам тlабаьхийта, «ладийгlар», хlаьта дlаьхадаь тlоараш а дийтар.

Дикача доттагlали хьалашка чакхдоьлар шу оттадар.

(ТАСС).

28 МАЙ—ПОГРАНИЧНИКА ДИ

ТУРПАЛА ЗАСТАВА

СССР малхбузехьара доазув. Рава-Русски доазон тlарча отряда 17 застава начальника лейтенанта Федор Васильевич Морина ший доаьле гlулакх нарагlдьалпад тlом хьайнеча хьалхарча дийнахьа, 1941 шера 22 июне. lуйранна 8 сахьат доллал моастагlий кхи атака юхатехий пограничникаша. Заставе начальника шийтара дехал а гейтам дегаш урадатадера бlухой. Юкхера а «Интернационала» а доакхаш тlом бе чубахар. Даьле лерараш.

Цу тlем тlа лийнна Ф. В. Морин. Вешийтул тlехьагlа Советски Союза Турпала цlи еннай цунна. Цун цlи елле СССР малхбузехьарча доазон тlарча дикагlйоагlча цхьан заставо. Турпала эстафета тахан сийлаца дlахоьхьа Даьле лерарашка. Дийнахьа а буса а, йlамагахи шелалехи латт уж Пачхьалкхен доазув ларадеш.

СУРТА ТlА: къонача пограничникашка къамаьл доаш ва политдакъе застава начальника заместитель Н. А. Миронов.

В. ПЕСЛЯКА сурт. ТАСС фотохроника.

МИШТА КХОАЧАЩДУ ДЕКХАРАШ

КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЕШ

Масса а хана декхараш кхоачашдеш хьайоагlача предприятешта юкъе я Магlалбикера маьхк ю завод. Кlал дика хард йолаш дlадоладир маьхк ераша пятилеткa дитъагlа шу. Йолаш йолча торонй доарxlам а беш хlара смена, бригада болхлой собранешка лаьрxlа дийцар пачхьалкхен планал совгlа цхьа процент къахьегама овсарле лаккхъярен ах процент арахецача продукцега дlабода мах лоабарен дош, белгалдаьхаь из сийлахьа декхар кхоачашдара наькъаш.

Парте тlахьехама мох а душ, из патриотически болам къоабалбаь хьал а доацаш укх шера бахха плаь хинал хьалха 23-ча декабре кхоачашъе планал совгlа къахьегама овсарле 1,2 процент лаккхъе, продуцега дlабода мах ах процент лохбе. Планах лаьрxlачул совгlа 25 эзар сома маьха товарни продукци арахеца, ции эзар сом дукхагlа пайда бе — миштта да завода коллективо укх шера шийна хьалхашка оттадаь декхараш. Уж толамца кхоачашдеш хьа а боагlа завода болхлой.

Заводо тlеххкоачашдаьл беъ бетта продукци арахецара а из маьхалъяккхара а декхараш. Пачхьалкхен планал совгlа районерча къахьегамхошта еппай 14 эзар сома маьха маьхкн кагий хlамаш. Къахьегама овсарле лаккхъяьй 3,2 проценга. Дlадахача шера хинначул нийс процент лаккхагlа хул из.

Дика доарцlаю завода коллектив арахецача продукцега дlадодар лохлара декхарех а. Укх шера хьалхарча квартале продукце мах планах лаьрxlа хинначул цхьа процент кlезигагlа ба. Толамца кхоачашдаьд заводо электроэнерги, хьоар кходара декхареш а.

— Миштта дика толамаш доахаш болх бе новкъостал ду «Хlара балха дийнахьа дисциплина тlехдинен хьадер духхагlен хилийта!» яхача девизагlа йолча социалистически яхьо. — дуц завода директора Вулгучев Хьаслиа.— Цу яхье хьинаре дакъа лоац заводерча ерригача бригадаша, сменаша, къаьст-къаьстача болхлоша. Социалистически яхьа итогаш ю дийнахьа, бетта, хlаране болх миштта баьб яхьа зурена тlа дlа а гойташ.

Социалистически яхь лелаяра а дезагlа болх беран моральни белгалбахара а хьалаш да хьалхехьа оттадаь. Берригача болхлошта довзаш да уж. Царга хьежна леладу заводе балча балха итогаш елга.

Укх шера хьалхарча кварталe бахча балха итогех хьалхара моттиг яьккхай заводa профсоюзни комитета председатель Мамилов Башир мастер волча комплексни бригада. Цу коллективанна еннай карар-кара тела цlе вееннел. Миштта цунна хьоаладаьд хьалхарча моттигах довзагlа ахчан совгlат а.

Маьхк яра гоалал лакхагlа йоацаш нахаца болх бе ховш ва Мамилов Башир. 25 шу совгlа ха а из цхьан метте Магlалбикерча маьхк еча заводе болх беш хьавоагlа.

Миштта балха тlа хьалха латташ хьайоагlа областной партийни конференце делегат хиннача мастера Чахиева Зоис кулгалдеш йола бригада а. Цу коллективана еннай Сийлен грамота, социалистически яхье шоллагlа моттиг яьккхарех а доарxlаш.

Укх шера дика болх беш хьайоагlа мастер Картоев Хьамид керте вола мерза хий кийчдеш йола бригада а. Беъ бетта декхараш толамца кхоачашдаьд цу коллективо, планал совгlа ворхl эзар декалитр мерза хий а кийчдеш.

Цlенен дикан болх беш, социалистически яхье хьалха латташ ба маьхк йотташ бола Баймурзиева Лиза, Балаева Замани бод хьувш бола Мальсагова Тамара, Мациева Тамара, машинист Эсмурзиева Мовлатхан, болхлой Тагирова Зайнат, Меркоева Лиза, дукха кхыбараш.

Шийтта тайпара продукци арахецаш езаш я завод ассортимента планах. Тахан укхаза арахец итт тайпара продукци. Завода кулгалхоша кхачох, укх шера ассортимента план йизза кхоачашъе лаьрxlа я завода коллектив.

Соахка заводо кхоачашдалар декхерча сортагlа долча хьорах мерза булкаш арахецара декхараш. Укх шера из продукци арахецакага вlаштlехьдаьккхад заводе. Цу дахьера декхараш дизза кхоачашде цlаштlехьа а доац цул.

Тlаккхалца кхоачашдац заводо шин тайпара чlоракаш арахецара декхараш. Укх шера шоллагlча квартале болх бе йоалайийта лерхl укхаза чlоракаш арахеца цхх. Укх шера планах 25 тонн чlоракаш арахеца деза заводе. Цу декхарех шоаш доарxlабергхиларах дог тийша ба завода болхлой. Тlаккха ассортиментах йоагlа еррига продукци арахецаш хургья Магlалбикера маьхк ю завод.

Завода белхатlарча дикачунца цхьаьи белгалдаха дезар цхьадола кхоачашбоацараш а. Арахецача продукце дикал лаккхъяра йолаш йолча торонех бизза пайда ца эцаш, балха технологи телхаеш моттигаш нийслу. Из бахьан долаш [illegible] латтъаш хул. Уж ца хилийтара мел эшар де доагlа завода кулгалхоша. Чоагlбе беза технологически тlаьхьонаш.

Маьхк еча завода балха новкъарле еш да хинцалца транспорт ца хилар а. Из бахьан долаш цкъаза тlехьадоал хьоар а кхьйола хlамаш а хьатlаккхьага. Ниттъала латт завода болхлой балха хьаккхуьйлига, смена йистехьаьча уж юха цlаккхуьйлига, къаьста бус, общественни транспорто болх ца беча хана.

Цу хаттаршка ца хьежаш, пятилетка дахьагlча шера миштта хьалхашка латта декхараш дикан кхоачашде лаьрxlа ба Магlалбикера маьхк ераш.

А. ХАРСИЕВА.

ПАРТИЙНИ ВАХАР: БАЛХА СТИЛЬ

ЮХАМЕТТАОТТАДЕ ХЬАЛХА ХИННА СИЙ

Цхьан хана цlи хеза яр «Победа» яха колхоз. Юрт бахама продукци яккхарга хьалхача районе а еррагача республике а хьалхлаттачарех цаl яр из. Цхьабакъда, тlеххьарча шерашка кlезигагlа да кхашнара чуйлду ялаташ, баьцадаараш, хьалха санна йоацаш, доккхийчий хьайбай продукци а.

Колхозо соахка кхоачашдац еш бисай пачхьалкхега дулх, баьцадаараш, сом бохкара планаш. Хlаьта цхьайтталагlча пятилетка чакхдаьннача кхаь шера колхузо тlадиса декхар хьенийцарча докккха да: 336 тонн дулх, 342 тонн шура, 2619 тонн генараш, 1461 тонн баьцадаараш, кхыйола продукци.

Колхоза партийни организацена а правленена а тахан хьалхашка латта керттера проблема — тlадиса декхар дlа а тохкаш, цхьайтталагlча пятилетка планаш толаме кхоачашъелга lалашдар.

Цу гlулакхо дlадех партийни организаце хаддаза ший болх тоабелга. Кхашка, фермашка болх беча наьха демал айдарга хьежна кургъял къахьегама овсарле а. Партийни организаци я юртара вахар тоадеча, экономически, политически, социально-культурни дешаш къестадеча хьалха латта езар.

Вай мехка чакхйоаккхача Кхачан програма тlа чlоагlагlа теркам тlа а бахийта, белгалдаьккхал хьайбай продукци лоацача хана ма хулла дукхагlа йоаккхалга lалашде дезилга.

«Победа» колхоза парткомо хаддаза [illegible] ю цу дешаш. Партийни тlахьожам лоаттабаьб доакъар lалашдеча. Колхозе долча хьайбашта тоъал йол, силос, ча lалашдир соахка. Де дезар хьалхадаьккха, хlара ферме новкъосташ хьожабир партийни, профсоюзни, комсомольски организацей виналаш, колхоза правление членаш. Моттигерча хьалашка хьежна, хlаранена хоалам болла декхар тlадиллар. Уж хьожаш хилар хьайбаш лелалерашта фу эш, тlехьа ца йоахаш, оперативно къестайора хьайбаш lаьгара доахача хьалхашка уитта проблемаш.

Хьайбаш лелалераша, царна гlо-новкъостал де бахкача виналаша а эттара хьалха теркам тlабахийтар доакъар доа а ца деш, ма хулла лорадеш хьайбашта дуадара. Силоси чаи аьта а аьте, кулах лаьрxlа кийчбаь муж токар. Цул совгlа, гурахьа ялаташ чуэцача хана колхозкоша кхашкара гулъяьр генараш кийнаш. Уж дlатехача доахаш кийчдаь доакъар дика а дуар, хlаьта шура а белгала хьамагlа а хулар.

Партхома цкъа санна дуккхаза а дийцад шиш заседаие хьайбай продукци лисалъяккхара, уж лебадара дешаш. Хьайбаш lаьгара дахара фермаш кийчъярах сентябрь бетта партоме отчет душ хиннав колхоза керттера зоотехник, цехови парторганизаце секретарь А. Г. Табаев. Коммунисташа дикаа дисар белгал а даьккха, керттерча зоотехника службагара хьадийхар болх тоабелга. Октябрь бетта партком шоллагlа а хьежар дийца кхоачашбоацараш дlа мишта даьхад. lачакхдалдалла парткомо хаддаза тlахьожам доаттабар шура кlезиглургйоацаш.

Парткомо а колхоза правлене а йоаккхо ярга хьежна во дац укх шера хьалхарча квартале пачхьалкхега хьайбай продукци йохкара хьокхамаш. Пlанагlа 70 тонн дулх доахка дезача 72 елхай. Миштта шура йохкара план а тlеххкоачашъяьй: план 388 тонн йолаш 428 тонн елхай. Апрель бутт а чакхбаьннаб планал тlех шура йохкаш.

Соахка йоаккхаш хиннечунца нийсйича укх шера чакхдаьннача хана лаьрxlача хlара lаттагара 54 килограмм дукхагlа лаьккхий шура. Тоаденнагlа да укх шера дулха дlачудувш дола хьайбаш а. Юкъера лаьрxlача хlара бежана lотlаккхийтад 87 килограмм дулх, хьакхарчанна — 70 килограмм. lасилгаш хьахилара план а кхоачашъяьй, укх соахка хинначух 65 корта дукхагlа да.

Хlаьта а ала йиш яц хьайбаш лелалеча кхоачамбоацараш дац, укхаза хинна проблемаш хlанз къоасталъяьй. lаи хахалахьа дукха тlера даьнаьл доахан — 185 корта, жа — 293 корта. Доакъар ца тоалга дац из, во доалдаьлга, во хьажалга да. Шийна тlадилла декхар дизза кхоачашдеш хиннац ветеринарни служба. Цо ший хаянахьа приншкаш ца яр бахьан долаш паратиф яха лазар а хинна, гlийла долаш lаи кlал даха кагий доахан кlалдисар. Хlаьта жа тlаьстар бахьан кхыдар да. Гурахьа дукха дlачудала кийчдаь хинна къаьна жа дlачу ца луш дисар планагlа хила дезараш колхозе тоъац, аьна. Уж lаьгара дахара зала хьалаш дика хиланзар. Цу дукха шелал эттача дукха жа дайра.

Вlарча хьайнача Сунженски райо республике йоацаш хьайоагlа ялат кийдара дикагlйоал цаl санна. Соахка планагlа 920 тонн жара йоалаш 1120 тонн ялат дехкад «Победа» колхозо. Хlаьта пятилетка дlайоаьлча гlоне планал тlех ю пачхьалкхега 584 тонн ялат дlакхачийтад.

Агротехнически дикагlйолча хана 3000 гектер тlа дlадийнад ялаташ укх шера. Колхоза правлени а партком а ший хиннаьа тоалакар бlаьстан кхашкара балхаш тlехьа ца доалийташ чакхдахара. Март бетта хиннача парткоме заседание дийлаш ялаташ дlада боахаме миштта кийчбеннаб, цу гlулкха коммунисташта хьалдашка латтача декхарех. Ялат кхедара шоаш дечох отчеташ йир колхоза керттерча агронома В. В. Тимофеева, керттерча инженера В. В. Михайлова. Вlаьстан-кхашкара балхаш деча кхоачамбоацараш дукха долга гучадаьлар заседание. Лоацнача хана, 3—4 дийнахьа, мехка баккха безар кхаш докъалургдоацаш. Из болх махкаш ца тазер бахьан долаш 7 денга кхоачаш бlаьхбалар. Шин сменагlа болх бе безам хилча тоъаш тракториста бацар. Тоъаш йиар селлаш, кхоь боацаш доадора доагор, вlаштlехьдаьккха хилар кхашна ший хаттахьа хий дуллилга, во латтар гурахьа дlадийнача ялаташта дlакхоачийташ удобренеш тувсилга. Колхоза керттерча специалисташцара цlенхаштта хьадийхар коммунисташа болх тоабелга, кхоачамбоацараш дlадахара мероприятеш а оттаь, лоадам болла ха йиллар.

Миштта партийни организаце сарцагlа а яьна, дикагlча хана дlадийнад ялаташ. Хlаьта хlанз а ялаташ кхедеча кхоачамбоацараш а долаш да. Колхоз кхашка тlадоалаш латт оасар, из сихдаь дlадаккха дезаш да. Химически средстванца оасар дlадаккхарех районгиа «Сельхозхими» объединенеца договор оттадаьд колхозо. Цхьабакъда, боахама эшача хана кхашка балхаш деш яц из. Шоай аргlа хьежачарга хьежа, шо доацаш а кхы а боахамаш да тхь, кхаш, тlехьадоах кхашка химобработка елга.

Цул совгlа дукха алча а доадаь цо йош доаа баххаш а колхоза пайда болаш хилац. Боахама дукхагlдола дехьташ гувнашта, чукхийтача моттигашка да. Тlагlолла дlайодача самолета цхьанахьа химикаташ дукха тосс йнтташ доагаду, кхьадахьа хайра дlакхачац.

Хьалха ялаташ лаладеча колхоза шиа бригада 6 опрыскиватель яр. Уж тийшъенна дlаьльнай. Колхозашта хетабох, шоашта шиа инвентарь, техника дlаелча кхашта ший хаянахьа хьежа а доац да а дикагlа вlаштlехьдерга.

Колхоза правление, партомо уйла тlаяхийта езаш, тоаде дезаш дукха да. Мехкарча дукхача боахамашка дика система я, цхьна тlайцай юрайра коллективни подряд. Наряд а йоацаш, тlаккхьара хьахулар доарxlа а доарxlаш, беча балхах доала беркат гуш да. Кердача хьисапе къахьегача дукхагlа чуэц кхашкара ялаташ, баьцадараш, лахха я хьайбай продукци. Из мега гlулакх укхаза хlана а тlайнцац.

— Дукха дийнад оаха колхозхоша коллективни подрядагlа боля белга вlаштlехьдаккхар. — йоах парткома секретара М. В. Ларовас. Хlаьта а хlана хилац тха. Дlатlазца тигац цар кердача хьисапе къахьегилга.

Мега дац партмона а колхоза правленена а нах поз тешаргболаш гlулакх вlаштlехьдакхха. Цхьан звеногьра е бригадагера дlадола а даь дlахьекхадаларе наряд а йоацаш беча балхах боала пайда, вожаш а тlехьабергбар. Хlаьта опыт а лоалаха я, «Путь к коммунизму» колхозе дика вlаштlехдаьккхад ца гlулакх.

Тоаде дезаш да колхозхошта идейно-политически кхетам лугта а. КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленумо чlоагlа теркам тlабахийта белгалдаьккхад инициатива, социалистически предприимчивость а йолаш, экономически хьисапе уйла е хоаш кора лерда саг хьалхеелга тахан керттерчох цаl доля. Пленуме къамаьл деш новкъоста К. У. Черненкос аьлар: «Партийни кадраш декхарийла я наьха уйлашта а оамалашта а lатакъаш дола социально-экономически хlамаш дика доаза, идеологически болх халкъа боахама а социально - политически а керттера декхараш кхоачашдара доаттабеча къовсамца бувза».

Ала йиш яц партмо белза пайда эц июньски Пленума решенеех. Пленумо белгалдаьха боккха лоарxlам бола дешаш боахама хьалхашка латтача проблемашца дувза а дувзаш, пайда эзара партийни балха план оттаьяц укхаза. Миштта партмона перспективна план тlа а июньски Пленум хьоаль доаш аьна дац.

Лоарxlаме да тlайдеш дола социалаш кхоачашдара хаддаза тlахьожам лоаттабелга. Из гlулакх а дика латтац укхаза.

Партийни организаце йоаха событи я отчетно-хоржамий собрани. Шера беча балха итог а йий, белгалдоах цо дlахо йодача хана де дезар, болх тоабера тlерааь критически замечанеш ю, мах бола предложенеш тел. Укхаза лоарxlам баьбац цу предложенех, коммунисташа гучадаьха кхоачамбоацараш дlадахара хьыметтел план а оттаьяц партомо.

Дукха да кхьдолаьш кхоачамбоацараш а.

Хьалхашка латта декхараш кхоачашде могаргдолаш я «Победа» колхоза партийни организаци. Цу гlулакхна партмо шие беза хlара коммунисташа балхтохкам, чlоагlье еза къахьегама коллективашкара пар вlашин. Юхаметтаоттаде деза цхьан хана «Победа» колхоза хинна сий.

М.-Б. ЦИЦКИЕВ.

Хахага дилача дукха ха яц Ноха-Гlалгlайчен производственни текстильно-галантерейни объединене [illegible] Ахмадова Малхатен Дадаева Паьтlаматен хlаьнин тега мотористки [illegible] ... [illegible] 130—150 процент [illegible] хlараш.

Цу тlа ала деза [illegible] ... [illegible] Малхат дукха ха [illegible] ... бригадиреха [illegible] рах.

СУРТА ТlА: Ахмадова Малхата, Дадаева Паьтlамат (аьрдехьара лоаттехьа).

М. КОСТОЕВА сурт.

КХОАНА—ХИМИКА ДИ

Къаьстта дика къахьегаш, шоаш тӀайна декхараш хӀара бетта кхоачашдеш наькъабаьхкаб химикий дезача Дена СССР 50 шу дизара цӀергӀа Грознецски химически завода № 131 йолча цеха химикаш. Оксаре къахьегарал соагӀа шоаш хьеш мал йола продукци дикем тӀахьлоен мара хилийтац цар. Уж толамаш доахача дезза дакъа лоац цехера оборудовани даим дикача хьала тӀа хулийташ волча слесара Горбунов Владимир Степановича, хадаача технологически режим нийса а ледаеш, хьинаре къахьег йоаккхагӀйолча аппаратчица Мисалиди Фима Соккатовнас, аппаратчица Тихонова Марияс.

Шоай декхараш дика кӀеза кхоачашдеш, баккха тӀа шоай бехкагӀа хьоашк ца хулийташ болх беш ба № 131—135 йолча цеха начальника заместитель, кагирхой хьехамча Кожанов Виктор Федорович, цига эггара дикагӀа доархӀача «А» ахача смена начальник Масленова Татьяна Киевна. Массаза а шоайла дага а буалаш болх бу цар. Цудуъа дакха гӀалат доацаш дӀабода уж хорте хьтича коллективах болх.

СУРТА ТӀА: (аьрдехьара аьттехьа) слесарь В. Горбунов, йоаккхагӀйола аппаратчи Ф. Мисалиди, аппаратчих, комсомолка М. Тихонова, 2 цеха начальника заместитель В. Кожанов, «А» смена начальник Т. Масленова.

В. ЮНЦЕВИЧА сурташ.

ШИ ЦӀЕЙ ДЕЗДУ ОАХА

Кхоана, 27 мас, вай мехка дезду химически мехкдаьтта-химически промышленноста болхлой дезд цӀей. Цу дийнахьа тха ши цӀей да. Оаха деадергда завод болх бе йолаенна 30 шу дуза ди а. Керда къахьегама толамаш а доахаш накъабаьхкаб цу цӀейшта завода болхлой.

Нохч - ГӀалгӀайчен химе флагман я тха завода. Цуз коллектива хьалдача цхьан наьъах делалий, Iилма - технически прогресс сихъяра, продукце дикал лакхьяра политика хьинаре чакхьаьхай завода кулгалхоша, парткомо, завкомо.

1955 шераца нийсдича 19-зза дегӀабенаб валови продукце боарам, 110 миллион сомага нхьчаб хӀанз валови продукце юкъара боарам.

10 цӀи йолаш я пачхьалкхен дикада Знак тӀа а латташ арахецаш йола продукци.

Ерриге арахийцача продукцех 81,1 процент нр 1983 шера дикала эггара лакхагӀча категорех. 30 шера юкъейоалаьй заводе 14,0 миллион сом экономически эффект енна эзар соагӀа йоккха организационно - технически мероприятии кердача техни[illegible].

Цу юкъа производствана чуйнхьай 23 миллион 787 эзар сом экономически эффект енна 20498 рацпредложени 290 изобретени. ХӀара кхоалегӀа вола заводе болхло рационализатор ва.

РСФСР заслуженни рационализатор яха сий доля цӀи яолаю А. П. Литвина, НГӀАССР заслуженна изобретатель яха цӀи—С. А. Мичуринас, НГӀАССР заслуженни рационализатор — З. Х. Чингариева, А. Н. Костюченко, Б. В. Сидорова, В. А. Воронова, кхыбараша.

Рационализаторски балха дукха дикa дӀалу НГӀАССР мехкдаьтта, мехкдаьтта чакхдоахача, нефтехимически промышленноста заслуженни болхлочо К. М. Маймескуловас. Карлаьца гӀулакх тӀагӀертта деш, болх бехтоккаме делабеш хилар бахьан долаш рационализаце дакъе объединене предприятешта юкъе даим хьалхара моттиге хул тха завода коллектив.

Завода ерригача коллективо хадданза беча творчески балхо довзартдоацаш кийдад завода сибат. Фенол арахецарӀ дакъьаца кхаьена отгадь [illegible] предопти йазалел 2,8-зза чӀехдаьннад, спирта — 1,6-зза, полиэтилена — 2,4-зза, дубитела — 1,5-зза.

Завод дегӀайоалаеча доакха дакъе [illegible] кхалла керттера инженер хиннача А. П. Литвина, ОКСа вокхагӀа волча инженера В. Н. Зверева, ОТК начальника А. А. Ковалева, техотдела начальника И. Н. Давыдова, спирта производства начальника В. Г. Кальмой, плановни отдела начальника З. Б. Саркисова, кхайкка керттера механик хиннача В. П. Линнина, кхыбараша.

1963 шера дена толаме болх беш я заводе дукха мах бодача даьгтах хьетӀайоалача бийдала метта дӀайода «Синтан-2» яха синтетически дубитель арахеца мехка цаӀ мара йоаца цех.

Заводе болх беш я дунен тӀа цаӀ мара йоаца алкинаш арахеца опытни установка.

Бокхха халкъа боахама лоархӀам болаш я завода продукци. Кхачан бийдалах хьадечул 10-зза кӀезигагӀа мах бодаш да завода арахеца технически этилова спирт, хӀаьта ший физически химически свойстваьшка дикалача хьалха синтетически научук хьаеча пайда нийбеш хиннача кхачан спирта метта дӀа а дода. ХӀанз тха заводо торо хулийт шер-шера бӀаьш эзараш тоннаш дола ялат, коартолаш, кхыйола кхачан продукташ кхое а мехка бахача нахага дӀанхачийта а. Духхьал спирт, хӀаьта иштта ацетон хьадара чотагӀа кходаьд тха заводе 30 шера чухь 1 миллиарди 200 миллиони пунт ялат, хӀаьта цунах лоархӀаме гӀо а хилар вай мехка [illegible] дегӀайоалаяра.

71-зза хьожаьй завода социалистически яхье итогех соагӀат ду моттиг, цу дакъе 54-зза СССР мехкдаьтта чакхдоахачен мехкдаьтта химически промышленноста Министерства предприятешта юкъе аьрдача Ерригсоюзни социалистически яхьен 17-зза «Грознефтеоргсинтез» яхача объединене предприятешта юкъерча яхье.

Заводо дакха деррига толамаш завода баррагача болхалоша тӀагӀертта къахьегарах хьахнина хӀама да. Тахан оаха доаккхий а деш цӀераш йоах творчески, лакха овсарде йолаш къахьегарах ерригача коллективо сий деча а лакхача правительственни соагӀаташца белгалбаьча а завода къахьегамхой. Дукхаьнешта дика вовз заводе № 15 йолча цеха аппаратчик Г. А. Масленников. Цо къахьег завода 1960 шера дена. КПСС горкома член ва, ше а сов дика бу болх, хӀаьта йоккъоста а дилла гӀо ду. Шийниз ца кхобеш къахьегарах а, боккха общественни болх барах а цунна енай Ленинен Къахьегама Цӏеча Байрахен ордена. Иштта енай цунна «РСФСР заслуженни химик» яха сий доля цӀи а.

Ленинна Къахьегама ЦӀеча Байрахен ордена ена ва аппаратчик В. А. Тимошенко, Октябрьски Революци «Знак Почета» яхен ордена ена ба смена начальник В. П. Глушков ОТК слесара А. Н. Малахин.

II-чен III-чен степена Къахьегама Сийлен ордена енна ва гранулятора Г. П. Ширяев, цунна енай иштта Октябрьски Революцен «Знак Почета» яхен ордена а.

Ерригa а 113 болхло ва заводе ордена енна, 721 ва медалаш енна. 1206 саг ва «Социалистически яхье котдаьннар» яха Знак енна, дукха ба сийлен грамоташ тӀеннараш.

Даькха толамаш белгалдоахаш, цӀераш яха безам ба са шоай къахьегама вахар чӀоагӀа заводаца дӀийхарий. Уж ба бригадгӀа бола аппаратчикаш А. Х. Цоев, Л. М. Хьаьлежкаи, лаборанташ Н. Г. Головченко, РМЦ слесарь В. П. Кошуба, электромонтер Г. Ф. Гайка, машинист Л. А. Лапычева, смена начальник Р. К. Медведев, цеха начальника заместитель Е. Р. Горелов, ЦРМЦ слесарь Ю. М. Щелчков.

Дукхача къамех болча нахах латт завода коллектив. 30 соагӀа къамех бола нах ба заводе къахьегаш. Завода коллективо доккхал ду Нохч-ГӀалгӀайн халкъай сий долча къонгехи мехкарехи. 436 саг ва уж хӀанз заводе болх беш.

Цеха начальник вола З. Х. Чингариев РСФСР заслуженни химик ва, НГӀАССР мехкдаьтта химически промышленноста заслуженни балхахой ба слесараш Ш. А. Ахмурзаев М. А. Мамаевн. Дукха ха йоацаш енай М. А. Мамаева НГӀАССР заслуженни наставник яха сийлен цӀи а.

ЧӀоагӀа сий ду коллективо слесарий В. С. Бешаева, С. Д. Ушаева, аппаратчица А. Х. Цоева, плотника Б. А. Исаева, чистильщика М. М. Сумаева, кхыбарий.

Толаме къахьег завода коллективо 11-ча пятилетка дикьалагӀча шера а. Пхе бетта йола товарни продукци арахецара план кхоачашъергъя 29 мае, планал соагӀа 700 эзар сома мехка продукци а душ 75 процентaa соагӀа хургъа арахецача продукцена юкъе эггара лакхагӀча категорех яр.

1984 шера хьалхарча бетта бахьа балха итогех республика предприятешта организацешта юкъе шоллагӀа моттиг хьожаьй тха завода КПСС обкома бюро, НГӀАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома решенех. Республикански Сийлен ухьа тӀа яьккхай завод. Тха объединене чуйоагӀача предприятешта юкъе хьалхара моттиг тха завода коллективага я.

Толамо дегӀаух бахача нинза ишача товарий производство. 2,4 миллион сома мехка да хӀанз заводо бахача нахка арахецаш товараш.

Белгалдаккха безаш ба са цу халача участие А. В. Жидина болх дика беш хилар.

Толамаш даха гӀо даьд завода коллективо творчески къахьегам дӀаяо дегӀабоалабара беча балхо. Iилманен тӀаракхаячем кердаIцаьнараш, организационно - технически мероприятешта юкъехдахьара.

Лакха социалистически декхараш тӀаийцад тха коллективо укх шера. Цо даьрхӀад кхоачашбергӀа оасарле плана гӀа белгальяьчуд соагӀа 1 процент лакхъе а продукцега хьададай планал соагӀа 0,5 процент лохде а.

Доакха а бехктокхаме а декхар да из. Из кхоачашдара чӀоагӀа кхьаьхега дезаргӀа ерригача коллектива, завода социалистий болхлой. Социалистически яхьа «ХӀара дийнахьа дисциплина тӀехдиеен хьадер духхагӀйен хиладийта» яха керда девиз чӀоагӀа доархӀаме хургъа производства эффективность лакхъяра.

П. ВЕТРОВ,
СССР 50 шу дизаца цӀергӀа хьинзаводa керттера инженер.

КУЛГАЛХОЙ САТИЙНА БАГӀА

Халкъа эша дукха товараш брак йолаш арахийцар 1983 шера Нохч-ГӀалгӀай художественни промыслай производственни объединене коллективо. Царех да 3,5 эзар буц туйса чайникаш, 940 метташ тӀа туйса кисеш, 106 эзар полиэтиленовни тӀормигаш, кхыдараш.

Миштa латт тахан соакха нийсденна кхоачамбоацараш дӀадахара гӀуданахаш, малагӀа бахьанаш да брак нийсйоалийтараш?

Эггара хьалха ала деза цагахьа санна къахьегама дисциплина объединене дикача хьале яле, социалистически яхь Iалахьате во вӀаштӀехьаьеххай, аьнна. Цунна дола къаьста тешад да предприяте коа дикагӀа болх бара нах тӀахьехаш, цар хьонхамаш гойташ дола цхьакиха тайпара лозунг, планаш ца хилари, яхье хьалхаваьнар малаш, тӀехьаьусар малав къахьегача нака ца хоаш хилари.

Цхьа масал доаладергда вай цу хьанъехьа. 1979 шера дена вышеевадьшица йолаш керттерча предприяте болх беш я Салтаханова Букъет. Дика болх беш, сий декхараш дика довзаш производственница я из. Цхьабакъда, ше хьанца социалистически яхь делаш, цу яхье ше малагӀча моттиге я хоаш ицар Рукъет. Объединене йоккхагӀа йолча ОТК контролера Амерхаджиева Умеас хьалха а доахаш дуьцар ший баккхах лаьца Салтахановс. Иштта, шоаш болх белга мара, цхьаькка тайпара социалистически яхьа формаех хӀама хоаш бецар кхыбола хӀамаш теграш а.

Цунна мукӀарал деш объединене партийни организаце секретара А. Арбиева харц дийхар из иштта дола, бахьда болх тоабара уйх шера кхоачашъе лаьрхӀа мероприятеш-м йийцар по. Царех да нахка къахьегам аттача баккхара, къахьегамца баш сомбаккхара тӀадерзадь дола гӀуллакхаш. Брак кӀезигагӀа хургйолаш продукци арахеца вӀаштӀехьдаргдола тӀахьожам доаттабу комисси вӀашагӀйолла лархӀ оаца, аьлар партийни организаце секретара, массеха собрани а, яхь уйх шера, маха хьаллашка латта декхараш дӀадоваяйташ, цар санкетам лаккхбеш.

Декхарех лаьца дуцаш хилча ца хьоахадича хилаш уж доккхийя лоархӀамеи долга. Царех цхьан пункта тӀа яздь да 1984 шера пачхьалкхен дикала знак тӀа латта продукци 8 процентага дӀакхоачаергъя, аьнна. ХӀаьта ма дарра долаш дола сурт дог хьоастаргдолаш дац. ДӀабахача бетте 24 рекламаца хиьчай объединене брак йолаш продукци арахецарах. 59,2 эзар сом мехка продукци брак ала ухказа, хӀаьта соакха 57,5 эзар сом мехка мара ца хиддича. ТӀаккха ший тайпара «рекорд» ма хулий цох-м.

— ХӀанад из гӀулакх сецца вочa хьале? — хетт оаха.

— Тхова лоаттеш йола бийдах эколагӀчен кхаьлагӀчен сортагӀа я, хӀаьта цу бийдалах оаха хьеш йола продукци дикал лакха йолаш хургйий? — летъаш я объединене керттера инженер Скородумова Валентина Павловна.

— ТӀаккха бийдад во хиларах из шоана лоаттача организацешка хоам беш протест яхьийта йий? — аьлча, юла йист хиланзар керттера инженер.

Объединене лоархӀамай дӀабахача бетта йолча пачхьалкхен планах. Товарни продукци арахецаре [illegible] продукци мехкала яккдара план 100,7 проценте кхоачашъяй предприяте. Цхьабакъда, дерригa а доакх брак йолаш арахецача халкъа эзачи товараша.

Тхо цига нийсденнача дийнахьа хоашта хьаьъ шкафаш дӀаяхьа ена яр. Грознерча № 107 йолча берий беша заведующа Лебедева Ирина Михайловна. ЧӀоагӀа раьза ицар из берий бараш лераду шкафаш во яь хилари.

— Тиьдан нтт? шкаф я тхова яйар, хӀаьта царна кхье 15—16 цхьаьцa кхоачамбоацараш долаш я. Е таIараш дӀакъовлаш, е харцахьа алтамаш техе куд. ХӀара шкафа мах 28 сом ба. Верий беша ахчан бюджетага хьакхача 30 шкафах дала деза 780 сом дукха ахча да, продукце дикалга диллача хӀаьта а, — яхаш, раьза йоацаш летъар Лебедева.

Хьожаргда вай бийдала, материалашта кхой бара гӀулакх объединене мишта латт. Шера тӀакхочача социалистически декхараш тӀа аьннад: 40 эзар сома мехка бийдали материалаш кхоергъя, электрически вӀожхалец энергий 73,9 эзар киловатт-сахьати, 120 гигакалори, условни доатор 48,6 тонни кходергда, аьнна. ХӀаьта из иштта хуле [illegible] а. [illegible] аьнна, тхьмара вай йицача шкафашта томаш дола басар мел зехьа доаду бӀаргадайча тоьам болаш да каькета тӀа мара кхом бара цифрех хӀама хуле.

Мебельни участка воа я арайна цхьа тиьаьх шкаф. Духхьал латта юанка яда уж. Царна басар тохаш йоалл цхьа кхалсаг. Шкафашта тохачул духхагӀа еце кӀезигагӀа яц цо асфальта тӀа Iотадеттача басара кӀеж. Цига яьдача шкафашта цхьаькка партена тохкал дар а цо зехьа доадаь басар. Цу даькъа дукха да администрацена, партийни, профсоюзни организацешта хьалхашка латта декхараш, цар де деараш.

Хетаргахьа, шоаш брак елга хоаш а сатийна багӀача тӀара ба объединене кулгалхой.

А.-Г. УГУРЧИЕВ,
тха спец. корр.

Кердадараш

Шерлу сомий бешамаш

Шерагара шерага Нохч - ГӀалгӀайчен «Плодовощхоз» яхача объединене чудоагӀача боахамашка дукхагӀа кулаш доагӀа сомий бешамаш йола лаьтташ. ХӀанз уж итт эзар гектар чулоацаш да. Сомий бешамаш шеръенний «Орджоникидзевский», «Юлмайт аьрц, кхыча совхозашка.

Дика чакхдаьлад бестан балхаш, двегӀай 500 эзар шин шу даьнна Iерий гаьнаш. Краснодарски специалистий хьехамех эггара хьалха пайда нийцаб оасара духхьалара гербицидах.

Укх шера объединене боахамаша мочекабиенга болла лерий 50 эзар тонн сом, соакха хиннечул 8 эзар тонн дукхагӀа ба из.

Р. АЛИЕВ.

Ахка гаргагӀертад

Дукха ва йисаьц берий салаIара ха — аьлла хьаьтӀахача. Вай республика тоагӀйолча моттигашка иштта шоай наIараш хьоалергъя пайтта пионерски лагера. ХӀанз берий здравницашне тӀахьере хийцо ва а салоӀаргдараш тӀазца.

Укх шера керда неклара бассейн хьоалергъя машиностроение Грознерча отделение болхлой берийта лергахче «Рассвет» яхача Шаламерча пионерлагере, керда спортивни комплекс хургъя Серженъ - Юртарча «Дружба», Чиннарча «Зорька» бола ба йоаллургъя керда медпункт. Шеръеш а чӀоагӀъеш а 4 кхача здравницай материально - технически база.

Укх шера цига салоIаргда вай республикерча а Херсонски областерча а 36 эзар шинка.

А. РАШИДОВ.

Шалински районерча ЗӀамагача АтагӀерча шаха фермагӀа лоархӀаме сийдена я хьакаха къахьегаш йола Магамадова ТӀаус. Шийтта шу соагӀа ха я из керта почтальона болх беш йола. Массала а бахача накага ший хиннарьа дӀахоачийт йо кечча. Ше гӀулакх дика йоалча кура тӀаьра накаца чӀоагӀа безаме, ларамах а ва. Бахача накага корреспонденци дӀакхачийтара йола контрольни ха до, тоахаьл цхьа моттиг нийсдац. Иштта йолча ТӀауса сийду бокъонтар латтаь, беррашa а.

СУРТА ТӀА: керда доаьна газеташ накага дӀакхачийтарх я ТӀ. Магамадова.

Дж. ТОХТАРОВА сур.

Доазол дехьара

Социалистически мехкашка

ЛЕНИНВАРОШЕ, ТИСАЙСКИ ХИМИЧЕСКИ

60-гӀа шераш юкъекхаьчача хана ерригача венгерски прессах чакхдаьлар нах бахача моттига цӀа хулцалар гойташ дола сурт. Венгре къулбаседа - малхбоалехьарча даькъа тӀа улача Тисаседеркень яхача юрта города статус а елар Ленинварош — Ленина город — аьнна сийлакха цӀи а тиллар цунах.

ХӀаьта деррига а венгерски химически индустре эггара кертерьар а химина дӀаэтта Тисайски химически комбинат хьаlьяреара дӀадоладелар.

...Ира урагӀа доллача латӀаш комбината котельне бала тӀа шут. Предприяте кулгалхошa йоах, укхазере, «оалхалар ма кхоачча» дакхачяре мара хоьргдаш шоай боахаIа мел боккха ба.

— Ваьъдеций, хьалтIаваьла кхетаргволаш хиналарий? — хетт сога олефиновни завода директора Ласло Нада.

Дола хӀама аьнар хулаш долча фантастика. Дунен чу нийсделча санна дар тхо. Лохе — хоза хьалъоттаьь заводски корпусаш, гобаьнкха хьувзаш йолаш шерача турбай проводаш а йолаш латта йоккхий резервуараш... Воецаш цхьаьнкха саг.

— Иштта хила дезаш а да. — йоах Ласло Нада. — Цига «хьувзаш» нах хьона горе, сихха дӀадаханза дергдоаца телха хӀамаш технологически цикле нийсдалара мален долаш хургдар из.

— Тепа хала да. 15—20 шу хьалха укх метте хьакхий кхаш хиннад аьлча, — белгалдаьккхар аз тхоаш ихка а лаьтта Io а деcca, космически накъаьшта управлени еча центра тара йолча комбината диспетчерски центре тхоаш дӀачудаьлар.

— Цу хана тхона а дар тепа иштта хала, ерраьо йоккха химически комбинат укхаза хургъя аьлча, — жоп луш аьлар Ласло Нада. — Веинта, ерри хинна а хургъяпар, нагахьа санна 1970 шера 18 сентябре кулгаш яздаь йола олефиновни производства даькъе цхьана гӀулакхаш леладара хьакъехьа ва советско - венгерски соглашени химинецаре.

Цу хана дена событеш геттара сихъьча темпаца дегӀанхай укхазарча моттигашка. Хьаьлеш латтача комбинато мехка массе инIингера нах магнито санна тӀаувзар. ГӀирс хьалбеш лаьттача цу массехк шера «перевалочни пункта» тара яр Ленинварош. КӀира чакхдоалаш саг хиладар цун улицашка, хӀана аьлча, «цӀахача» сиха бар цига «баха» нах. ХӀаьта «цӀа» яха доаш дуккха а дуккхагӀа болча нахa дукха ха яьккхар гӀирс хьалбеча боагӀаш шоаш хьаарабаьнна моттиги лоархӀаш.

— Со се а вар заводера сай болх хаина лоархӀаш,— йоах директора. — ХӀана цхьанна а хӀамо аравоккхаргвец со укхазара, комбината яззa вола патриот а хинна дӀаоттав.

— Йоакхо е ездш дола хӀамаш тӀаккха?

— Къаьсттача производственни единица директоро е ездш йола йоакхо йий Iехаьшар? Хьо тепарташ, нагахьа санна хӀанз аз йоакхо е ездш цхьаьккха хӀама дац аьлча. Массехк шу хьалха-м, бакъдар аьлча, уйлашца хилар мера кхы хьакхоачача яцар е ха. ХӀанз заводе хьекхача санна лел доала хӀама. Дукха ха йоацаш олефиновни завода реконструкци яьй оаха, цудухьа хӀанз проекти кхаьл дукха а дукхагӀа арахец продукци. Оборудовани тешаме я, наха балха опыт хьайдай, шоай гӀулакха товзаш а хинна дӀаэттаб.

Эттара хьалхара заводаш болх бе йолаяийтача шерашка массаье а доккха дораш мара ца хиларех «Нагирхой город, нагирхой предприяти», — хьалозар ра, цига болх беш къона бараIа мел баьнхача. ХӀаьта хӀанз, вай дешоши. Тхо долча балха ухараш шу химе хиннача нагирхой бераш де. Хьахулаш латт болхлой династеш. Цо авторитет хетийт комбината. Кхьметтел, город Ленинварош хьоахаяр а Тисайски химически комбинатаца ца дувзаш хилац.

ХӀанз итт шу соагӀа ха я хийцца дегӀаухача мехка химически комбината обрезец йолаш предприята хьайоагӀа. Цунна юкъера корайоагӀаргъяц цу шерашка продукци арахецара проектни низал тӀехъяланза йола завод. Лакаша бесарашн арахецача заводо, масала, тукъо шу хьалхагӀа деш хиначул иттаза дукхагӀа хьаду басараш, хӀаьта минеральни удобрений заводо шоззa алкозза дукхагӀа арахец продукци. Полиэтиленови заводо а иштта шоззa дукхагӀа арахец продукци, хӀаьта полипропиленовичо проектагӀа шера 40 эзар тонн хеца езача метте, 50 эзар тонн соагӀа продукци арахец.

Цхьабаккъда, эттара доакхагӀа хӀамаш карагӀаьнпад полиэтилен чакхйоахача завода. 1966 шера цуй цхьоалагӀа цех юкхьанцарча материала ши эзар тонн мара чакхйоаккхалуш яцар, хӀаьта хӀанз, кхьметтел, кийча продукци а 80 эзар тоннага дӀакхоач.

Уж деррига хӀамаш карагӀдувлача зӀамига дагъе лаьцалац Советски Союзерча ший мугӀарах йолча предприятеца цо айкха цхьана гӀулакхаш леладаро. Духхьал Ленинварошe чуйода Ивано - Франковски областерча город Калушера трубопровод. Цу чу гӀолла Тисайски химкомбинате дода мехкдаьтта, хӀаьта цигара яха. «Хлорвинил» яхача советски объединене доагӀа чакхьаьккха этилен. 1970 шера яьча олефинови соглашене ха кастта чакхйоалаш я, хӀаьта а шин мехка специалисташа кердачуи хӀаьле йоакхо а яь, 2000-ча шерага кхачалца хургйолаш кулгаш яздаьд цуьна.

1985 шера дена нийсса вокха оагӀоракхa хувцалургда бийдала аларий лостамаш, тӀаккха чакхдаха Калушера этилен ухаргда Тисайски химкомбинате.

Ши предприяти - гигант шоаш кхьахилча дена цхьа комплекс лоархӀаш я, хӀама аьлча, Ленинварошe цхьа хӀама хилча калушски комбината балха Iадиъ из цу сахьате, иштта вокханна а. Цудухьа «бӀайхача» провода чу гӀолла цу сахьате хьац ерригa проблемаш.

Кхьметтел, дагадоацаш а производство соцаргйола моттиг ца нийсъялийтар духьа вӀаши мел бийдал-продукци доаттаергъя бӀарччача шера деношта екъаш нийсъяьй, профилактически балхий ха сахьаташтех мекхутаwтех йийгьай.

Ши-шегӀа кхетадеш да, цу тайпарча хьалашка болхлошта юкъе тӀехдина производственни отношенеш эттаца Iеш, кӀоарга доттагӀала бувзамаш товсадена а хилар.

Рудольф КОВАЛЬ,
АПН спец. корр.
Ленинварош — Москва.

ТӀехь - уӀехьа дукхагӀа гӀетт Бельге къахьегамхой алапеш кӀезигде, налогаш дакхъе, социальни гӀуллакхашта еш йола пачхьалкхен ассигнованеш кӀезигъе лаьрхӀа йолча «жестки экономи» яхача правительственни программана духьала. Брюссель, Шарлеруа, Монс, Льеж, Гент — уж я къахьегамхой йоккхий забастовкашта демонстрацешта ярааш латтача цхьайолча мехка йоккхийча городий лоацца перечень. Забастовочная кьовсамо чулаьцай Шарлеруара металлургически заводаш. Цхьаттара кхайкадеш «Хьаьгт яц правительстви планаш!», «Тхоай хьал толхадайтаргдац оаха!» яха лозунгаш а долаш, города улицашка арабувл къахьегамхой.

СУРТА ТӀА: Шарлеруара «жестки экономи» яхача программана духьалара металлургически предприятей болхлой, демонстраце дакъа лоацаш бараш.

БЕЛЬГА — ТАСС сурт.

ЦРУ—Никарагуана духьалара диверсеш вӀашагӀъехкар

США ЦРУ директора Уильям Кейсе распоряженегӀа арахийцад ЦРУ Лангалерча штаб квартире оттадаь 1:1500000 масштаб йола географически карта. ХӀанз хийцача тайпара, из карта арахийцад Центральни Америкерча Никарагуа Республикана духьала леладеча террористически гӀулакхашта генеральни планировани ярац тӀоаа - оперативни ориентаценех. Из хийцаккхад зӀамигача форматех Вашингтонерча пачхьалкхен полиграфически предприяте къаьстта къайлагӀча хьалашка йоккха йоаццача тиражах.

Шеко йоацаш да, ЦРУ документ Никарагуана духьала США кхьчарга гӀолла йоалаьча агрессена эпарашта лаьрхӀа хилар. Цуй методашта, къоасттадаь аьлча, юкъе доагӀа: зуламеча гӀулакхашта новкъосталдар, граждански тӀом хьоабар, политически дестабилизаци е гӀертар. Эггара хьалха хӀамаш етта мегаргдолча хьеоргий хьасапе белгалъь я карта тӀа шилонски водохранилищ мичай хайна ерригa аэродромаш. Царна юкъе я Манагуара ший аэродром, Леонера, Блуфилдсера, Пуэрто — Кабесакера аэродромаш, хӀаьта иштта Никарагуа Гандурасацарча къулбеседе малхбоалехьарча доазон уӀарча Рио-Коко яхача хи тӀара Уаспан яхача городa юкхера аэродром. Хоаш долча тайпара, ЦРУ дӀахьежабеча а цун гӀоьнца самолеташца IалашбаьIча а контрреволюционераш хӀанзле а массехк налет яьй Никарагуарча граждански аэродромашта, бомбаш чу а етташ.

Цул соагӀа, террористически акцеш яьй цар Никарагуа порташка, масала, Атлантически океана йистерча Коринто, Пуэрто — Сандино, Сан-Хуан-дель - Сур санна йолча а, хӀаьта иштта Карибски форда йистерча Пуэрто — Кабесас а. ЦРУ агенташа цӀи техар Манагуана юххерча мехкадаьтта чакхдоахача завода (низал 650 эзар тонн) мехкадаьтта дӀаухийтача Коринторча мехкадаьтта доаттадеча моттига. Цу хана пачхьалкх йоа турбопроводаца Манагуана юхаенича Пуэрто -Сандинорча хи кӀал гӀолла йодача мехкадаьтта проводана. Бахьан доацаш дац дополнительни карта тӀа из стратегически лоархӀаме трубопровод «Экономическая деятельность» [illegible] [illegible] кӀал гӀолла цӀеча шаькъаца дӀаязъяь хилар.

Никарагуа экономика толхаяра а мехка бала чӀах Iалашбара гӀулакха дезорганизаци яра а, Коринторча чӀахьарий лувцача предприятей Чичигальпена юххерча хлопчатникаш шекара тростникан экспортни плантацешка диверсеш яра ориентировать ду контрреволюционераш ЦРУ. США Никарагуана духьала еча экономически агрессе кӀийлен тӀара объекташ я Манагуа (химически, металлообрабатывающи, текстильни, хӀамаш тега, кхачан промышленность, хӀаьта иштта малараш ду предприятеш). Матагальпа (химически кхачани предприятеш), Чинандега (хӀамаш тегача, кхачан промышленноста, маларaш ду предприятеш). Из деррига дӀаязъдь да карта тӀа. Шеко яц США эггара хьалха де гӀертар Никарагуа халкъа эша товараш арахеца предприятеш хӀадаьъяр хилара, цу наькъаца бала нах бӀеха а дутташ.

Кхьа нах дукха кӀезига хилар, бахьанегӀаш тӀаьнна [illegible] е юртаболхарла культурех йолча дахьах дуккха долча лаьрхӀача дополнительни картана бенъ ду: США иштта бактериологически химически тӀом кийчлуш хилар.

Вашингтонерча малхбузенгермански корреспондентех цхьанне Тони Велоче Боппе арадувлача «Вертеннакс» яхача журнала сентябрьски (1983 ш.) номер тӀа араьннача «Пентагон цунна шийна чура» яхача аналитически статья тӀа яздоре, США ВМС ниваонци форда тӀа бӀейнаш оттаяр де [illegible] йоацаш хӀама дац, яхаш.

Юлиус МАДЕР,
ГДР публицист.
(АПН).

Селаlада

Берис ГАИВОТОВ

ІАЖА ГА

ДУВЦАР

Со пхелагlча классе деша вагlача хана дукхха зlамига гаьнаш еалр дас тхоай коарча беша дlайогlа. Цареx цаl — Iажа галг аз йиxьа а йиxьа, тхоай цlенoшта гаьна доашаш додача хин атагlа дlаегlар. Моллагlа хьайба тlакхоачаргдоашш гонахьа карт а яь, аьхкача нlаьддаьча лаьтте кхо а дилла, сайна могачох а сайна ховчох а Iажа гаьна гlулакх де волавелар со. Са хаинара дола берaш додар со.

— Фу гаьн тиьоаро, я Iа егlар? Хьанна яш иа!

Бакъда, са га, царна хетар харддо йоалааш санна дале а, е сона товр це ше йоалааш санна дале а, сиха дегlаеха йолаелар. Тlаккха, шu шу а даьнна, кхоалагlа шу доладелча, йиза га а хинна, дlаэттар из.

Эггара хьалха са Iажа гаьно зиза техача, шоай уйлаех хувцабелар цхьабола са повкъостий, хlаьта тха классера шu нlаьнх сона цхьана шу гаьна гlулакх де а волавелар. Цхьабакъда, Салман лиа тха классера цхьа охпе нlаьнх тхоех кхаьннех а цa вашаш, из га баьлаш тхоя цхьацца Iоттараш еш хулар.

Духхьашха енза техачи шера ворхl Iаж баьлар тха гаьн тlаре. Тlаккха шиоэшa Iаж тхоашта кхаьнаета дlа е биййъя, ворхлагlбар Салмана белар саха, из мичара бенаб дlа а ца хойтеш.

— Аьъ, ма мерза ба ер Iаж! — аьлар Салмана. — Мичара бенаб шоана ер?

— Изъм Iоа атагlа агlача тхоай гаьн тlаре баьнкхабар саха, — аьлар аз,— тха гаьнах хьо ца вашаш хингавале а, сом чамe болаш я хьона из.

Эхь хийтта хьайзар тlаккха Салман хьалха ше дийцачох. Геттара беккала а вахa саха, ше юхе войтилга дийхар нlаьнха. Хьатlанйцар саха из а. Хlанз вн зар тхо Iажа гаьнага хьожаш, из лораеш.

Иштта хьатlаттар школадара тха къаьста деза хи. Иттлагlча классера экзаменаш дlаяла кийчлуча хана, массеза а тхоай гаьн Iийне а хайше дагlаш хулар тхо.

Юххера а чакхъяьлар школера экзаменаш а, цул тlехьагlа институте деша долхаш тха хиина экзаменаш а. Тхоай пхелагlа повкъост — Iажа га — йолча вера тхо вагъа а.

Чlоагlа хала дар тхона тхоай повкъостах — Iажа гаьнах — къаьста. Тхо цхьацара къастидга шейна хайча санна, матаръяха кр из а, хьалха михаца лийкха ашараш лекхадар цул гlаьнаша.

Институте хьалхарча курсе дийшачул тlехьагlа, аьхкан каникулех сай новкъостел хьалхагlа цlаера со. Хlаьта со цlакхоачаше тхоай Iажа га йолча а вахар. Ма йоазаргйоацаш нйрчаьлнаар тха гаl. Деррига гlаьнаш нlанана Iургаш а даьха, ахкан юкъе Iажагlдуш даттар, хlаьта тиьоэрохаш а кр чlоагlа чоэнаш хинна. Геттара дега Iаткъаш, хала хийтар сона из сурт. Цигтача дlатохавенна, цlатlаре бели вадари а ена, гаьна гонахьара лаьтта ахка а ваьра. хай техар аз цхьарчоа. Тlаккха тхоай юртарча совхоза отделене а ваха, нlанни доалу молхаш а ена, уж техар аз. Цул тlехьагlа юза дийнъяла йолаелар тха Iажа га. Тlаккха школе а ваха, йоккхагlча пионеравожатега дlахайтар аз шу Iажа гаьна хьал, хlаьта цунна пионераша гlулакх дича из башха-дика, шортта сом а дургболаш га хургйолга а дlаьаьлар аз. Цул тlехьагlа цхьа — шu ди даьдча кхо нlаьнн бlаргайайра сона цхьан хала аз дlаегlача Iажа гаьна, гонахьара карт товеш а, кираш доша гlулакх хийн а ерзалаш. «Хlа, — аьнна, хийтар сона, — дайнадац саха кийне хьайга кхьа, хlаьта Iажа гаьна мерда доттагlий а кораьбаьб».

Гагиев ГИРИХАН

Эггара хозагlдола сурт

Эггар хозагl-
Дола сурт—
Из да —
Со хьалхийна юрт.
Цу сурта тlа
Хlара денна
Малх кхеташ ба,
Белабенна.
Беша Iамаш
Кхачаш латт,
Догlа делх —
Уат селаlад.
Халкадуялаш
Тоаталг догlа —
Бераш гlаддигал
Цо чlоагlа.
Цу сурта тlа
Кхаьш хьувкъ,
Леано кlай бугъ
Цхьй хьекьувкъ.
Кхай тlа нах ба —
Бlа цй къахьаш,
Комсий мутlарениш
Хьонаш.
Се хиллаце
Цар кьитьяй.
Сайре ача —
Пандар бек.
Трактор йоагlа
Аьлах етта —
Меца хургбац
Уст а етт а.
Дlа-а дlахьажал —
Наьх бiилаб.
Цlа де доттаи —
«Белхйй» баьб.
Со а вода
«Белхйй» болча,
Кьоне цу кулг
Эшаш долча.
Иштта хоза
Я са юрт.
Уил са дег чу
Да цун сурт.

Бакаев МИКАИЛ

КIОРМАЦ

Бlаьстен баьцаш,
Бlаьстен зизаш, —
Дог гlоздаьнна бераш дел,
Тиьэмаш тlа цу кизвэ
леттеш,
Гlеттe хоза кlормац лел.

Гаьнар зьоже сийнча баь тlа,
Кlай зизалг цох хетаду,
Удаш, лоезаш, бераше
коа тlа
Шоай лоезараш леладу.
Кlормац санна хьадж
Баптиг,
Дa йийга керта тlа.
Цуьнца лоезаш зlамига
кlаьнкиаг
Удаш лел шоай кое-карта.

Гаьнар зьоже сийнча баь тlа,
Зизалг санна кlормац лел.
Шоай мразах дог
гlоздаьнна,
Аре зеттlа бераш дел.

БЕРИЙ-ХУДОЖНИКИЙ ВЫСТАВКА

Бераш, шоана хоаш да кургдий, Захарова цlерагlча изобразительнй искусствай республикански музее зlамигача художникий выставка хьайнийллалга. Цу выставке дакъа лоацараш шув нийсархой ба — вай республика городашкен юрташкен болх беча берий художественни школай дешархой. Уж тайп-тайпара ха яьнна ба: 7 шерагара 15 шерага ккаччалца.

Тахан «Селаlада» оагlон тlа массеха сурт доаладу оаха. Хьалхара сурт диллар Садулаева Яхита я. «Ане белхий» аьнна цlи тиллай цо ший суртах. Сурта тlа шоана гу тха садкаш багlа кхалнах. Яхитай наьна навас гулбаьб уж. Хlаьта аьлхача тхах ферта е истинг дергда цар. Яхитас Iай тlаюхаергйодаш йlайха свитер е а мег. Хоза диалаз Яхитас ший сурт. Гуш да гулбеннача кхалнала къахьегам безалга. Со теш, Яхита ше а къахьегам безаш хьалтхувргхилараx. Хlана-м 11 шу мара даьнназац цун.

Хlаьта 9 шу даьннача Сутлобова Юляс ший суртах «Мух уха вир» аьнна цlи тилай. Вайна гу хьакха буц тlаетта вордилг дlатохкае ца тугаш юхагlерташ латта кир. Воах бера тlера иц ха. Фу дергда: тайп-тайпара ма хулий берий ойлаш а. Цаlаш шоашта тlадекха декхараш кхачашдеш хул, вожаш — уж лекхараш тlеракхоеса гlерташ хул.

Дlахьажал, хlаьта Корокина Ленас диллача суртага. «Жаlу» яхаш да из. Сурта турпалхо лаьхача лоамашка ма доаладеш воаш жаlу ва.

Дитьлагlча сурта авторо— 13 шу даьннача Магомадов Рамзана вайна гойт лоамашкара сурт. Деса ворда яхьаш цlаоагlа цхьа лоаманхо. Дlахо, вlоннашта юкъе гуш ва хlа цlаоалаоеш вoагlа воаш лоаманхо а. Цар машаре вахар лорадеш санна латт мугlарех дlаайтта вlовнаш - бlухой. «Лоамашка» яхаш да из сурт. Цу сурто тешаву лоаманхой машаре къахьегам цхьанкхе а хlамо бохаберг да хилараx. кхоана Iуйранна юха а машара лоамаш сийрдалоахаш дошо малх хьалкхетаргхилараx.

Тlехьара, шелагlа сурт диллар 11 шу даьнна Мацаева Саниха я.

«Даь-даь фаьлг» яхаш да цун сурт. Шu уст цlабежача вордала карт юха тaьргеш даьлаш цlабоагlа даь-дан вийнй воlа. Даь-дас бувцар хоза фаьлг болчоа тара да. Хlана аьлча, дерг дакка ладувгlаш ва вайай воl.

Цу тайпара сакъердаме сурташ кхы дукха а дайнад сона выставке, бераш. Выставке ца хинар сиха гlодаш Захарова цlерагlча музее. Зехьа йоаргьац шун цига яьккха ха. Хlаьта шоана юкъе сурташ деккараш бале, тха редаце дайта шоай сурташ. Оаха массанега а дlахьокхаргда уж «Селаlада» оагlон тlара. Мегаргдий, бераш?

Шо дувцалезаш вола [illegible] Дада.

Сахьт вай мехкарa декарзей бералаx, школах къаьсть а вахаре бокхача новкъа бoaла а хьалхара дu дар. Массайолча советски школашка санна из ди биеганденгарм дар селхан Грознерча № 2 йолча юкъерча школе а.

Iалеьмате хоза кийчбенна бар школа чеккйоакхам бераш а мйс шера кхы цу школе деша дезаш бола эггара зlамигагlа бола 1-ча класса дешархой а. Шоай берий вахаре кхал лораеш дийм за тlа дагташ бола дай-ноаной а бар шкoла коа дизар.

Тlехьарча гургала хетаь торжественни линейка дlайолаю дешархой нисбенна дlаэттачул тlехьа Советски Союза гимн а лакхаш Даьхен цlе байрах юкъейиллараx.

Выпускникаш даьгъаеа бувцаш дlайаз дешаш ваа школе директора Ж. Ю. Мечигова. Дегаш гlоздоахаш дел «Хьалхаре хьехархо» иlа наьм. Выпускникашта дегадох дувхьмaла кулг а лаьца шоаш нанес школа боадабеь ди. Хlаране вахаре хулаш доле Советий lеьдале деша из гlоза да дегадезар школан коа мел хиначoа а.

Эггара хьехархе елалаю, цифраш ма Iомадаь, хlана кагий наьи мехкарий хьеха хьазйттараш нагъабоалийн дег тlаре доагlа дешаш аьлар цар эггара хьалхара хьехархочо Нина Петровна Шевцовас.

Дукха дар дlайза деааш, стихаш йийкар линейка. Шоай доаш аьлар эггара зlамагlа болча октябрятеша а. Оаз юкъегlа хьалаш дора къонахаш выпусникашех цар хьехархошн. Гуш бар цхьа дезал а кийна итт шера хьехаьхчача царна юкъера мерза безам. Цьван оагlорахьара цlей дале а, вокх оагlорахьара гlайгlане бар уж, хlана аьлча къаьста ди цlаккха а дег чу вер ца ютташ дlададаль.

Школен коа кьамдизза зизаш, ахам, музыка — деррига а берашца, кьонаща дувзаденна да ухаза. Юххера а 1-ча классарча эггара зlамигlйолча дешархочо Яхьяева Бэлас выпускникашта аьрхlа тlехьаре гурган тох. Из гурган ба юхьаьнца бийна зlамига гургаг. Хано дехьча хувцаний таш а хинна бек тlаккха гаьнна хозаш бола зовне электрически гургал.

Дешарча вахаре гlо баькха Нохч-Гlалгlай республикан выпускникаш! Нийхь даьгъала хилба шун!

СУРТА ТlА: Грознерча № 2 йолча шкалара тlехьара гурган.

Р. АУШЕВА сурт.

ДЕШАШ ЦlЕНХАШТТА ДУВЦАЩ

Дукха да йоацаш РСФСР педагогически общества Нохч - Гlалгlай республикански отделени НГIАССР просвещене министерства коллегех пленум хилар.

«КПСС ЦК апрельски (1984 ш.) Пленумаш 11-гlа хержача СССР Лакхехьарча Совета 1-ча сесси решенешца хьежжа республикан педагогически общественноста, дьшта - ноаноштa, бешаш наха юкъе педагогически Iилман карагlдаьннарашталл психолого - педагогически знанешен пропаганда ярa республикански отделенех халкъа образоване органашех цхьана беча балхах» лаьца доклад йир НГIАССР просвещене министра заместителa, общества республикански отделене члена вов. Г. Б. Кучеренкос.

Пленуме белгалдаьннкхар, педагогически общества организацеша халкъа образоване органашца цхьана педагогически болхлой идейно-политически Iилма - теоретически боарам лакхбара цар профессиональни знанеш товара уйла дукхагlа тlаахийта аьнна хилар, хlаьта иштта хьехархой идейно - политически, методологически, профессиональни боарам лакхбара, балха тlа творчески хьал отталара халкъа образоване органашех республикански отделене Iилма-практически семинарех чакхьяьхача Iилма - практически конференцеша, семинараша, совешанеша, педагогически чтенеша гlо даьлга.

Педагогически общественноста теркам къаьстта чlоагlа тlаззар дешархошта къахьегама, нравственни, атеистически, интернациональни кхетам балара проблемех конференцеши педагогически чтенеши чакхьяраре.

Республике болх беш я педагогически знанешта йола халкъа университеташ, лекторешн консультационни пункташ, даьшта-ноаношта лаьрхlа «Хьайийлалча цlарий денош» чакхдоах. пайда эц даьшта-ноаношта педагогически кхетам балара кхьча формех.

Юкъаш йола проблемаца педагогически общественноста теркам дукхагlа тlеозар духьа республикански отделене совета президиумо ший заседанешка йийца а йийца, пайда эца мoгаьа Обществo педагогически коллективай цар юкхьаннарча организацеи балха опыт: Ищерски юкъерча школа — КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленумо дlадийхарашка хьежжа хьехархой педагогически товзал лакхбар, г. Грознерча № 46 йолча юкъерча школа — хьехархойи дешархойи къахьегам Iилман ларда тlа вlаштlехьбаккхара дешашта советски Iилмано карагlдаьннараш Iомадарь пагъеннальаре, кхьаьрий.

Цунна цхьаен пленумо белгалдаьккхар, цу балха тlа иштта кхоачамбоацарий теркал ца деш дуса кlамни хилар а. Республике мела дал педагогически Iилмана карагlдаьннарашта пропаганда ярa гlойленагlа йола система вlаштlехьъяккхара процесс. кхоачам болаш пропаганда яц дешарахетама процесс дикагlа вlаштlехьъяккхара идеяшта, дешархошта къахьегамца кхетам баларен профориентаци ярен даьгъерча везала доархlама, хlеяига пайда эц дика товзаш даьхача районий опытах.

М. КОРИГОВА.

ФЕ ХИЛА

Хьалха йодача машинал хьалхавала гlортар эггара кхерамеча маневрех цаl я. Хlана аьлча, машинаш духьала ухача оагlорахьа валарца дувзаденна да из. Нийса чакхьяьккха маневр кхераме яц, цхьабакъда, боккъонца дох тийша а воацаш маневр чакхьяьккха гlерташ водитель хуле, цо кхерам тlабосеабу хуле, цо кхерам тlабосеабу машийна меттел, цу хана наьпийна тlа нийсбеннача кхычарна а.

Духьала йоагlа машина гарита кхаьчаза хина хьалхазакха гlортар къаьстта кхерамеда да, хlана аьлча правилаш толхаеш волчох лорамдара машина юстаре йоккха кхувргдац вокх водитель. тlаккха уж шаьш машина сlагlа да кхетиш юаргьяш.

Укх шера хьалхарча беь бетта хьалхавалара правилаш телхарех НГIАССР наькъашка 48 авари хиннай. цига 8 саг вийнав, 65 сага чоэнаш яьй.

Гудермесски районе Ростов-Баку наьгъа 808 километре «Жигули» яхача дегнавой автомашина водитела, «Чеченингушводстрой» яхача управлене ревизорала болх беш волча М. Шапгуваева машинаш духьала ухача оагlорахьа а ваьнна духьала йоагlача машина тlатехай шай машина. Цига цхьа саг вийнав, шиь сага чоэнаш яьй.

Щелковской районе, Моздокера Гlизлаьре бодача наькъа 488 километре пачхьалкхен номераш а йоацаш болча «Минск» яхача мотоцикла водаш хиннача Бороздиновски станице вахача И. Магомадовa хьалхавалара правилаш толхаяр, тlера хьаькха сиха лаьлар бахьан долаш «КАМАЗа» тlатехай мотоцикл. Цигтаза аз ше вийнав, цунна тlехьашка кхаьгlар чlоагlа чоэнаш яь а воаш больнице яхьав.

Сой сиха даллар бехьан долаш Старопромысловски районе тlа хьалха йодача [illegible]автобуса машин тlа а теха, цу тlарча водителая [illegible] чоэнаш яьй «Чеченингстройтранс» яхача ПАТО доаллахьарча «ЗИЛ130» яхача автомашина водитела В. И. Гасаев.

Дlаяхача кlиранагlа (17 [illegible] деш 24 [illegible]) 25 [illegible] НГIАССР [illegible] 6 саг [illegible] а кулш, 27 сага [illegible] а еш.

НГIАССР МВД ГАИ.

СПОРТ

ЦlАЬХХАЗА А КОТАЛО

Вайна хоаш ма хилара, укх шера дика дlадоладаьд шиь ловзараш Грознерча «Терека» футболисташа. Дагайовхаргья вайна цо Новороссийска командаца счет 3:0, Махачкалерча футболисташца счет 1:1 йолаш, Майкоперча командаца счет 0:0 чакхдаьха ловзараш. Уж дерргa ловзараш хьоашагlа болаш чакхдаьха дале а цхьа эшазар грозненцаш, ца эшарал сонтlа котало а яьнкхар.

Хlаьта укх денoшка хьарча шера эггара хьалха лайзар «Терек» цlагlа. Из къовсаелар Астраханерча «Волгараца».

Ловзар дlадоладелча дукха мекъалца барта боацача грозненцашa сиха чутох хьаьший нaIарашка хьалхара бургац. Кхо минуте ялалехьа счет 1:0 хул. К. Резепова чутехача бургацо кхы а хьинар айду грозненций. Цудухьа «Волгара» наlарашта юхе наст-наста хул ира. кхераме, хlана-хlана гол хургъяьча салийташ дола хьал. Цу тайпара цхьа моттиг нийсъелча ньссача наlарашка дlачуйода бургац кулгалца соцаю астрахански защитнико. Бакъда, цох пайза баьзар цо, из бахьан хьожаьнча пенальтех гол хул. Из чутох У. Сайпаева. Футболага хьажа баьхнараш гlадбугаш чакхйоахк вай метнахоша хьалхара тайм.

Шоалагlча тайме фухха даь а цхьай хьа тоале тlерташ хул хьаьший. цхьаьцца хlана карагl а доал царна. Кастта «Терека» наlарашка чутох бургац. Бакъда, грозненцаша дог дlадаьзар шоаш иотбаргхилараx, цулухьа ловзара тlехьара гол цар дlачу а тох астраханцашта. Иштта счет 3:1 йолаш, юха а «Терек» котйоалаш хилар из къовсам.

Дlахойолача тама а цу тайпара ловзар бlаргаго безам ба футбол езарий. «Терекаж» дог дагарий.

Г. ХАМЗАТОВ.

ХЬАЛХАРА ТОЛАМ

Вай мехка столице Москве хилар велосипедни спортах йола РСФСР хьалхле яккхара яхьаш. Цуа юкъе дакъа лоацаш хилар вай республикера команда а. Дика толам баьккхар цига спорта мастерала кандидата Бирюльким Бориса. Къаьст - къаьста спортсменаш къовсабелча нlеэзига мара тlехьаьисахзар из Тулерча спортсменал. цудухьа цо шоалагlа моттиг йоаккх. Из а зlамига толам бацар Грознерча велосипедиста.

Парик лхьашка йаьлагlа моттиг мара яккхац вай мехкахоча.

САКЪЕРДАМЕ ЯХЬ

Шийна теркам тlаозаш, сакъердаме яхь яр спортменa болараx Москве хилар. Дикагlволча спортсменага кхача езаш яр «Спортивни Москва» яхача еженедельника приз.

Цу яхьашка 20 километр дистанце тlа дика болар гайтар «Труд» яхача ДСО Нохч - Гlалгlай областной совета тренера Киселев Михаила. Из дикагlволча итташена юкъевихьав, цул совгlа, Кисилева кхоачашъяьй СССР спорта мастера норматив.

Хlаьта цо кхебеш болча О. Сапрычевас, Т. Росташанскаяс, И. Бузеева кхоачашйир хьалхара разряд йолча спортсмена норма.

А. ЛЕВИН.

ТОП ККОССАР

Дика толамаш доахаш хьоабоагlа укх тlехьарча хана тайп - тайпарча яхьашка дакъа лоацаш хуъа республикера топ кхувсараш. Цунна тешал деш я город Кургане хинна «Урожай» ДСО Россовета чемпиона яьхка котало.

СССР спорта мастер волча Сенчушкин Александра МП — 8 яха упражнени еш хьалхара моттиг йоакх.

Из спортсмен юкъевихьав Россе вlашагlтехача командa. Из боккха толам ба.

С. АРЧАКОВ.

Редактор О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

Кагий нахи мехкарийи!

№ 4 йолча Грозненски юкъерча профессионально-техническа училищe 1984—1985 [illegible] дешархой деша дlачуэцалга дlахойт.

Укх профессеех:

1. Мехкаьтеш [illegible] электросваркашта бурильщика гlоача, 2-ча разряда электросварщика болх бе а хоергдолаш.

Дешара ха — 1—3 шу.

2. Буровойнта гlулакх [illegible].

Дешара ха — 3 шу.

3. Электрогазосварщик.

Дешара ха — 3 шу.

4. Слесарь-авторамонтник.

Дешара ха — 1—3 шу.

5. Химически анализа лаборант ([illegible]).

Дешара ха — 3 шу.

6. Топограф-геодезист.

Дешара ха — 1—3 шу.

Училище деша дlаэц 8—10 класс чакхъяьккха кагий наьи мехкарийи, эсkарера цlабаьхна бlухой.

Училище кийтьо «Грознефть» объединенега нацраш. Деша багlача кхоа дешархой Iалашбу мах боацаш обмундированеца, хьачаца, учебникашца, общежитеца, городской транспортаца лела хьготаш шу.

Училище болх беш я художественни самодеятельноста кружокаш, вокально-инструментальни ансамбль, предметни кружокаш, спортивни секцеш; ший лоlаме кlалтохаргагlа латар, волейбола, баскетбола, истола тlарча тенниса. Производственни практика йолча хана дешархошта шоай специальностагlа доагlача юкъерча алапех 33—50 процент ахча мара дlател. Училище деша вагlаш яьнкха ха къахьегама стажаца дlалоарклl. Дешар хьехаш бе юкъера технически лаккхера образовани йола мастераш.

Училища кхо курс чакхъяьккха а йистебоалаш дlалуш йола экзаменаш толаме дlаекха а болча кагирхошта юкъера образовани лаккхарах долеа профессегlа квалификаци енна долеа диплом дlалу. Тlехника дешаш училище чакхъяьккха дешархой лаккхерчея юкъерча специальни дешара заведенешка доша хьожабу.

Училище чакхъяьккхараш специальностагlа болх бе хьожабу город Грозне.

Деша отта безам болчо училище хьачулу директора цlерагlа ер документаш: заявлени, дийна хьинра зенал, яхача моттигера справка; ваь ха тlа йола тешал е паспорт, 6 фотокарточка 3x4 размер йолаш. Документаш хьачуийлу хlара дешна 8 сахьат даьлча деша 16 сахьт даллалца.

Занятеш дlайолалу 1984 шера 1 сентябре.

Хьамсара доттагlий! Тха училище деша духьа!

Из чакхъяьккхачул тlехьагlа оашош хержача специальностагlа йоккха товзал йола болхлой хургда шоах. хlаьта юкъера образовани а хургья шун.

Училища адрес: г. Грозный, Октябрьски район, 12 участок, автобусаш №№ 13, 24, 25, трамвай № 5. «12 участок» яхача ук соцача кхачалца.

ТЕЛЕВИДЕНИ

26 МАЙ

II ПРОГРАММА

18.30 — Кхоана — Химика ди. «Мехкдаьтте чакхданнилгра йоккха гlишло».

19.05 — «Динаш дакха килара тlехьа». Химика денга (нохчий меттала).

19.45 — «Нохч - Гlалгlайчен кlира».

27 май

II ПРОГРАММА

18.30 — Сийлахь - боккха Даьхен тlема тlа советски халкъо йоттаа яьнкха 40 шу дузаш. Самодеятельни художественни коллективий республикански телевизионни хьажар.

17.20 — Нохч - Гlалгlай кинош, мукъамаш, халкараш.

18.02 — [illegible] мукъа нохч - гlалгlай композиторий кхоллами.

18.30 — Сакъердама кхоаши халкараш.

РАДИО

26 МАЙ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).

6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

6.50 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала).

6.55 — Хоамаш. Хоттам (эрсий меттала).

8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.

8.25 — «Сердало» газета обзор.

[illegible]

27 МАЙ

ХИМИКА ДИ.

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.

7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.

7.30 — Передачай программа (эрсий меттала).

7.33 — Передачай программа (нохчий меттала).

7.35 — Хоамаш. Хоттам (эрсий меттала).

8.25 — «Шоана хоза хета ашараш» (эрсий меттала).

11.30 — Химика дешна кагтаь музыкальни программа (эрсий меттала).

16.00 — «Школьни гlоьбуе иха радиожурнал» (эрсий меттала).

16.30 — «Къона тlехье» (нохчий меттала).

18.00 — «Маршал доттагlал дешарие» (нохчий меттала).

УКЪ

17.00 — Абдул [illegible] ансамбле концерт.

17.20 — Дlалокх Р. Паскаева.

17.47 — Иллеш дlаоал [illegible].

18.37 — «Иллеш» [illegible].

Хlоттам

[illegible]

Хьамсара газет дешараш!

ДlАДОЛАДЕННАД 1984 ШЕРА ШОЛЛАГlЧА АХ ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТА ЯЗПУЛГА

Газет язду республика почтови отделенешка, «Союзпечатa» агентствашка, предприятешкарча, организацешкарча, учреждененшкарча общественни уполномоченнешка.

Газет яздара мах (ах шера)—2 сом 4 кепиги.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителa — 2-85-07; [illegible] секретаре — 2-84-88; [illegible] вахара — 2-54-04; промышленностех транспортех — 2-65-01; юрта балхана — 2-47-84; культура — 2-64-75; [illegible] — 2-85-64; корректоре — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора—2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-88; отделов: [illegible] жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет ярадуа шинарен, ерен, шоаттен деношка

СФ05163. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2411.